

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Savska cesta 62

Poslovni broj: I KŽ-252/2023-21

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Horvatovića, predsjednika vijeća te Marije Balenović i Maje Štampar Stipić, članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Buge Mrzljak Stenzel, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog S. R. i drugih, zbog kaznenog djela iz članka 110. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18. i 126/19.; dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama optuženih S. R., J. P. i V. Z., podnesenima protiv presude Županijskog suda u Splitu od 7. travnja 2023., broj K-28/2022., u sjednici vijeća održanoj 4. lipnja 2024., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice optuženog S. R. i njegovog branitelja, odvjetnika Borisa Majića, optuženog J. P. i njegovih branitelja, odvjetnika Ljube Pavasovića Viskovića i odvjetnice Doris Košta te optuženog V. Z. i njegovih branitelja, odvjetnika Željka Ostoje i odvjetnika Veljka Miljevića,

p r e s u d i o j e

I Djelomično se prihvaćaju žalbe optuženog J. P. i optuženog V. Z., a povodom tih žalbi i po službenoj dužnosti, preinačuje se prvostupanjska presuda u pravnoj oznaci djela u odnosu na optuženog J. P. i optuženog V. Z., na način da se izriče da su optuženi J. P. i optuženi V. Z., radnjama činjenično opisanim u izreci pobijane presude počinili kazneno djelo protiv života i tijela, pomaganjem u ubojstvu, iz članka 110. KZ/11. u vezi s člankom 38. KZ/11.

II Uslijed odluke pod I i djelomičnim prihvaćanjem žalbe optuženog J. P. i optuženog V. Z., preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni te se optuženi J. P. i optuženi V. Z. temeljem članka 110. KZ/11. u vezi s člankom 38. KZ/11. osuđuju na kaznu zatvora u trajanju od po 10 (deset) godina, svaki, u koje kazne im se na temelju članka 54. KZ/11., uračunava vrijeme provedeno u istražnom zatvoru odnosno vrijeme lišenja slobode od 12. prosinca 2019., pa nadalje.

III U ostalom dijelu žalbe optuženog J. P. i optuženog V. Z. te žalba optuženog S. R. u cijelosti odbijaju se kao neosnovane te se u ostalom pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskom presudom Županijskog suda u Splitu od 7. travnja 2023., broj K-28/2022., optuženici S. R., J. P. i V. Z., proglašeni su krivima zbog kaznenog djela ubojstva iz članka 110. KZ/11., činjenično opisanog u izreci pobijane presude te su osuđeni na kazne zatvora i to optuženi S. R. u trajanju od devetnaest godina, optuženi J. P. u trajanju od osamnaest godina i optuženi V. Z. u trajanju od sedamnaest godina, a u koje kazne im je uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru, odnosno vrijeme lišenja slobode i to od 12. prosinca 2019., pa nadalje.

1.1. Temeljem članka 158. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19., dalje: ZKP/08.), oštećena V. J. s postavljenim imovinskopravnim zahtjevom upućena je u parnicu.

1.2. Temeljem članka 148. stavka 1. u vezi s člankom 145. stavcima 1. i 2. točkama 1. i 6. ZKP/08., optuženici S. R., J. P. i V. Z. obvezani su na ime troškova kaznenog postupka solidarno na ime troškova vještačenja isplatiti iznos od 27.674,43 eura, odnosno iznos od 208.513,00 kuna te na ime troškova paušala svaki platiti iznos od po 2.654,46 eura, odnosno iznos od po 20.000,00 kuna, dok je temeljem članka 145. stavka 4. ZKP/08. optuženi S. R. dužan podmiriti i troškove branitelja po službenoj dužnosti, a koji će se naknadno utvrditi i o čemu će biti doneseno posebno rješenje.

2. Protiv te presude žalbe su podnijela sva trojica optuženika.

2.1. Optuženi S. R. žalbu je podnio osobno i po branitelju Borisu Majiću, odvjetniku u S., zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona te zbog odluke o kazni i troškovima postupka. Žalbom se predlaže da "Visoki kazneni sud Republike Hrvatske prihvati žalbu optuženika, te s obzirom da su se ostvarili razlozi za ukidanje presude, da održi raspravu na kojoj će se izvesti dokazi obrane, nakon čega da preinači pobijanu presudu i oslobodi optuženog S. R. od optužbe, a podredno da optuženika blaže kazni i oslobodi plaćanja troškova postupka". Ujedno je u žalbi zatražena obavijest o održavanju sjednice drugostupanjskog vijeća. Kako se žalbe međusobno dopunjuju postupit će se kao s jednom žalbom.

2.2. Protiv presude žali se i optuženi J. P. osobno i po braniteljima Ljubi Pavasoviću Viskoviću, odvjetniku u Z. i Doris Košta, odvjetnici u S., zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona te zbog odluke o kazni i troškovima postupka, s prijedlogom da "Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, usvoji žalbu optuženika, ukine pobijanu presudu i predmet vrati na ponovni postupak, odnosno da istu preinači u smislu navoda žalbe i oslobodi optuženog J. P. od optužbe te ukine istražni zatvor". Također je u žalbi zatražena obavijest o održavanju sjednice drugostupanjskog vijeća. Kako se žalbe međusobno dopunjuju postupit će se kao s jednom žalbom.

2.3. Protiv presude žali se i optuženi V. Z. osobno i po braniteljima Željku Ostoji, odvjetniku u S. i Veljku Miljeviću, odvjetniku u Z., zbog bitnih povreda odredaba

kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona te zbog odluke o kazni i troškovima postupka, s prijedlogom da "Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, uvaži žalbu optuženika, da održi raspravu te... provede dokaze obrane... a potom pobijanu presudu preinači i oslobodi optuženog V. Z. od optužbe, odnosno da sam, sukladno članku 486. stavak 1. ZKP/08. odluči u predmetnoj pravnoj stvari te pobijanu presudu preinači i oslobodi optuženog V. Z. od optužbe". U žalbi je također zatražena obavijest o održavanju sjednice drugostupanjskog vijeća. Kako se žalbe međusobno dopunjuju postupit će se kao s jednom žalbom.

2.4. Odgovor na žalbe nije podnesen.

3. Sukladno članku 474. stavku 1. ZKP/08., spis je prije dostave sucu izvjestitelju bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

4. Postupajući prema zahtjevu svih optuženika, u smislu članka 475. stavka 1. ZKP/08., o sjednici vijeća obaviješteni su optuženici i njihovi branitelji te državni odvjetnik. Sjednici su putem video linka prisustvovali optuženici S. R., J. P. i V. Z., te branitelj optuženog V. Z., odvjetnik Željko Ostoja, dok su branitelji optuženog S. R., odvjetnik Boris Majić, te branitelji optuženog J. P., odvjetnik Ljubo Pavasović Visković i odvjetnica Doris Košta, te branitelj optuženog V. Z., odvjetnik Veljko Miljević, pristupili na sjednicu, a u odnosu na uredno obaviještenog državnog odvjetnika koji na sjednicu nije pristupio, sjednica vijeća sukladno članku 475. stavak 3. ZKP/08. održana je u njegovoj odsutnosti.

5. Uvodno treba reći kako je pobijana presuda donesena u ponovljenom postupku pred izmijenjenim vijećem nakon što je ranija osuđujuća presuda protiv sva tri optuženika ukinuta rješenjem Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske I Kž-146/2022-15 od 27. rujna 2022., zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točki 9. i 11. ZKP/08. Istovremeno, tim rješenjem bili su odbijeni kao neosnovani žalbeni prigovori optuženika zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 2. ZKP/08. u vezi s člankom 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02., 1/06. i 13/17.; dalje Konvencija), odnosno člankom 29. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14., dalje Ustav).

6. Žalbe optuženih J. P. i V. Z. djelomično su osnovane, dok žalba optuženog S. R. nije osnovana.

U odnosu na bitne povrede odredaba kaznenog postupka

7. Optuženi S. R. i optuženi V. Z. neosnovano tvrde da je počinjena bitna povreda iz članka 468. stavka 1. točke 7. ZKP/08., jer da prvostupanjski sud, nakon korekcije činjeničnog opisa, nije potpuno riješio predmet optužbe po kojoj je svim optuženicima inkriminirano "zajedničko i dogovorno postupanje oko 13,55 sati u O.". No, prvostupanjski je sud u izreci pobijane presude u činjeničnom opisu jasno naveo kako su optuženici djelo počinili 9. studenog 2019., da su se tog dana iz S. dovezli do O., a da je oko 13,55 optuženi R. na motociklu prišao žrtvi i u njega ispalio šest hitaca, pa je evidentno i potpuno jasno kako je učinjena korekcija služila preciziranju

aktivnosti sadržanih u činjeničnom opisu (notorno je da se vrijeme iz optužnice odnosi na usmrćenje žrtve, a ne na aktivnosti koje uključuju prijevoz iz S. do O., boravak u apartmanu u O., praćenje i usmrćenje žrtve). Prema tome, na opisani način prvostupanjski je sud u cijelosti riješio predmet optužbe, u okviru ovlaštenja koje ima po zakonu.

7.1. Dakle, suprotno žalbenim tvrdnjama optuženih R. i Z., nije počinjena bitna povreda iz članka 468. stavka 1. točke 7. ZKP/08. Prigovori optuženog Z. o tome da je "korekcijom" vremena u O. ostalo nepoznato "što su oko 13,55 sati optuženi P. i Z. radili s obzirom na to da je vremenska određenost radnji optuženika nužna za ocjenu radi li se o supočiniteljstvu ili sudioništvu (poticanju, pomaganju)" su prije svega prigovori činjenične prirode, a onda i prigovori kojima se problematizira pravilnost primjene kaznenog zakona te su stoga razmotreni dalje u tekstu pod tim žalbenim osnovama.

8. Sva tri žalitelja ističu da je u ponovljenom postupku državni odvjetnik izmijenio činjenični opis kaznenog djela zbog kojeg su proglašeni krivim, iako protiv prethodne, ukinute, prvostupanjske presude nije podnio žalbu. Žalitelji prigovaraju da su time počinjene bitne povrede odredaba kaznenog postupka i to, prema žaliteljima R. i P. iz članka 468. stavka 1. točke 9. ZKP/08., jer da je optužba prekoračena, a prema žalitelju Z. iz članka 468. stavka 1. točke 10. ZKP/08. jer da je povrijeđena zabrana *reformatio in peius* iz članka 13. ZKP/08. No, nisu u pravu.

8.1. Prije svega treba reći kako je potpuno neprijeporno da je prvostupanjski sud u prethodnoj, ukinutoj presudi samostalno izmijenio činjenični opis kaznenog djela ubojstva iz članka 110. KZ/11. za koje je optuženike, kao supočinitelje, proglasio krivima. Visoki kazneni sud Republike Hrvatske je utvrdio kako je takva izmjena činjeničnog opisa bila protivna odredbi članka 449. stavka 1. ZKP/08. jer je njome narušen objektivni identitet optužbe te su tako prekoračene ovlasti suda, tim više što prvostupanjski sud nije naveo razloge za takvu izmjenu. Visoki kazneni sud Republike Hrvatske stoga je ukinuo prvostupanjsku presudu zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točki 9. i 11. ZKP/08. te naložio prvostupanjskom sudu da u skladu s člankom 489. stavkom 1. ZKP/08., u ponovljenom postupku kao osnovu uzme postojeću optužnicu državnog odvjetnika. Međutim, u ponovljenom postupku državni odvjetnik je izmijenio činjenični opis na isti način na koji je to učinio prvostupanjski sud u ranije ukinutoj presudi, pri čemu je tako izmijenjeni činjenični opis ponovno podveo pod pravnu kvalifikaciju supočiniteljstva kaznenog djela ubojstva iz članka 110. KZ/11.

8.2. Prvostupanjski je sud izmjenu optužnice na koju se državni odvjetnik odlučio u ponovljenom postupku u cijelosti prihvatio (uz preciziranje vremena i mjesta počinjenja djela na odgovarajućem dijelu činjeničnog opisa sukladno kronologiji događaja, vidi točka 7.), pa očito nema riječi o prekoračenju optužbe odnosno o bitnoj postupovnoj povredi iz članka 468. stavka 1. točke 9. ZKP/08. kako to tvrde žalitelji R. i P. koji ustvari, jednako kao i žalitelj Z., argumentacijom svoje žalbe smjeraju na bitnu postupovnu povredu iz članka 468. stavka 1. točke 10. ZKP/08.

8.3. Doista, s obzirom na to da državni odvjetnik protiv ranije ukinute presude nije podnio žalbu, optužnicu je dopušteno u ponovljenom postupku izmijeniti samo u ograničenom opsegu tako da optuženici ne budu dovedeni u teži položaj. Nastavno

tome, sud je dužan voditi računa da nova presuda ne smije biti izmijenjena na štetu optuženika u pogledu pravne oznake djela, oblika krivnje te kaznenih sankcija, ali i dodavanja znatne kriminalne količine u činjenični opis kaznenog djela. Naime, u ponovljenom suđenju do kojeg je došlo isključivo povodom žalbe optuženika, ne može se utvrđivati nepovoljnije činjenično stanje od onog utvrđenog u prijašnjoj presudi, niti je prvostupanjski sud ovlašten prilikom donošenja nove odluke prihvatiti novu, nepovoljniju inkriminaciju za optuženika, jer bi tako prihvaćanjem vlastite žalbe, a u odsutnosti pravovremene inicijative državnog odvjetnika, optuženik bio doveden u teži položaj nego prije. To ujedno znači da se izmjena odnosno proširenje činjeničnog opisa kaznenog djela ne smije odnositi na okolnosti koje bi predstavljale odlučne činjenice o kojima ovisi primjena neke od odredbi kaznenog zakona.

8.4. I prema prvoj i prema izmijenjenoj optužnici optuženici su se teretili kao supočinitelji, koji su postupali zajednički i prema prethodnom dogovoru da usmrte žrtvu pok. K. F.

8.4.1. U bitnome, prema prvoj optužnici, optuženi R. dovezao se Renaultom "Kangoo" iz Š. do splitskog groblja L. gdje su ga sačekali optuženi P. i Z., da bi se potom sva trojica Fiatom "Doblo", kojim je upravljao optuženi Z., odvezli do Z. apartmana u O. gdje se optuženi R. presvukao u motorističku opremu koju su mu osigurala druga dvojica optuženika kao i motocikl Yamaha "T-Max" na kojem je nakon izlaska iz apartmana pratio VW "Polo" žrtve u koju je ispalio šest hitaca, a tom prilikom se u "Polu" nalazila i V. J., djevojka pok. F., time da je od zadobivenih ozljeda žrtva pok. K. F. odmah preminuo.

8.4.2. Izmjena optužnice sastoji se u dopuni ranijeg činjeničnog opisa sljedećim navodima: da su u vožnji iz S. do Z. apartmana optuženici prošli pored parkiranog žrtvinog VW Poloa; da je u Z. apartman prvo ušao optuženi P., a potom optuženi R.; da je optuženi P. izašao iz apartmana do Fiat "Dobla" u kojem se nalazio Z. te se vratio u apartman; da se optuženi Z. potom odvezao do trgovine ... i parkirao Fiat "Doblo" i pratio žrtvu; da se optuženi P. i Z., nakon što optuženi R. u motorističkoj opremi uzima motocikl, nalaze i pješice odlaze do Fiata "Doblo" kojim se zajedno udaljavaju; te konačno, da je optuženi R. nakon ubojstva žrtve pobjegao na motociklu i potom pješice došao do Renaulta "Kangoo" parkiranog na splitskom groblju L. kojim se udaljio u smjeru Š., dok je motocikl pronađen nedaleko L. Također izmijenjenom optužnicom ispušteno je da su optuženi P. i Z. optuženom R. osigurali motorističku opremu i motocikl koje je optuženi R. koristio prilikom počinjenja djela.

8.5. Iz ovako, iscrpno prezentiranog sadržaja činjeničnog opisa prve i izmijenjene optužnice razvidno je da izmjenom činjeničnog opisa od strane državnog odvjetnika niti jedan od optuženika nije doveden u teži položaj, niti je bilo kojem optuženiku dodana veća kriminalna količina.

8.5.1. Izmjene činjeničnog opisa u pogledu optuženog R. odnose se samo na preciziranje njegovog postupanja i to pretežito nakon što je djelo već dovršeno (bijeg i povratak u S.). Radnje kojima je djelo počinio ostale su u suštini iste (u motorističkoj odjeći, na motociklu, prati VW Polo žrtve u koju ispaljuje šest hitaca uslijed kojih je ozljeda žrtva preminula).

8.5.2. Izmjenama optužnice niti optuženici P. i Z. nisu stavljeni u teži položaj, niti je izmjenom optužnice došlo do stvaranja nove, nepovoljnije inkriminacije, što u stvari akceptiraju i optuženici. U žalbi optuženi P. izrijekom navodi kako je "novim činjeničnim opisom zapravo umanjena kriminalna količina u odnosu na P. i Z. obzirom na to da je otpao navod da su oni pripremili sredstva počinjenja djela, motor, kacigu i odjeću", tvrdeći da ovdje nema riječi o supočiniteljstvu, a žalitelj Z. prigovora kako činjenični opis može predstavljati opis pomaganja, a ne i počinjenja djela. I upravo o tome je ovdje riječ, jer radnje zbog kojih su optuženici P. i Z. proglašeni krivima prema izmijenjenoj optužnici ne predstavljaju "sudjelovanje u počinjenju radnje", niti "drugi način kojim se bitno pridonosi počinjenju kaznenog djela" kako je, u smislu odredbe članka 36. stavka 2. KZ/11. definirano supočiniteljstvo. No, pogrešna pravna kvalifikacija u tom smislu ne predstavlja bitnu postupovnu povredu, nego se u takvom slučaju radi o povredi kaznenog zakona, na koju je drugostupanjski sud dužan paziti ne samo po žalbi nego i po službenoj dužnosti. Uostalom, tako je postupio i Visoki kazneni sud Republike Hrvatske u ovom kaznenom predmetu, o čemu će biti riječi kasnije.

8.6. Tvrđnje svih optuženika, da je sud prvog stupnja povrijedio pravo obrane, zbog toga što je na ponovljenom suđenju državnom odvjetniku dozvolio izmjenu optužbe te što tako izmijenjenu optužnicu nije dostavio optužnom vijeću na ponovno potvrđivanje ili odbijanje, nisu osnovane. Naime, nema riječi o povredi članka 468. stavka 3. u vezi s člankom 441. stavkom 4. ZKP/08., kako to tvrde žalitelji, jer dostava izmijenjene optužnice optužnom vijeću u raspravnom stadiju postupka nije obligatorna, a izmjena činjeničnog opisa bila je u skladu s odredbama ZKP/08., kako je to naprijed navedeno.

9. Svi optuženici u žalbama, bez uspjeha, ističu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. U tom pravcu optuženici su prigovarali kako "presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati...da je obrazloženje presude nejasno, nedorečeno, konfuzno i nerazumljivo...da postoji proturječje izreke i dokaza...da nema razloga o odlučnim činjenicama...da je izreka presude nerazumljiva...da je ono što se navodi o sadržaju zapisnika o iskazima danim u postupku i pregledanih isprava te samih tih zapisnika i isprava proturječno...da su razlozi koji su dani nejasni i nedostatni...da postoji proturječnost u vještačenju vještaka A. i vještakinje K....".

9.1. Prema žalitelju R., izreka pobijane presude opterećena je nizom nepotrebnih navoda ("...tko je vozio koje vozilo, tko je ušao u apartman, tko je izašao iz apartmana itd.") pa da se uopće ne može jasno razabrati kojom radnjom je svaki od trojice optuženika je ostvario obilježje kaznenog djela ubojstva. Proturječnost izreke i razloga žalitelj nalazi u zaključcima prvostupanjskog suda o problemima u poslovnim i osobnim odnosima optuženog P. i žrtve F. (odlomci 72. do 75.), koji po žalitelju upućuju na ubojstvo iz bezobzirne osvete, odnosno niskih pobuda, što je u suprotnosti s izrekom kojom su optuženici proglašeni krivim zbog ubojstva.

9.2. Isto tako, a u okviru citirane bitne povrede, svi optuženici tvrde da su izostali razlozi o odlučnoj činjenici u vidu subjektivne i objektivne sastavnice supočiniteljstva, ističući pri tome da je za supočiniteljstvo potrebno postojanje zajedničke odluke kao subjektivne sastavnice s jedne strane, te zajedničko sudjelovanje u počinjenju djela koje se očituje u tome da supočinitelj ili sudjeluje u počinjenju radnje ili na drugi način

bitno pridonese počinjenju djela kao objektivne sastavnice, s druge strane, ali da o toj potonjoj odlučnoj činjenici na koju materijalno kazneno pravo nadovezuje određenu pravnu posljedicu nema niti govora, a niti da to proizlazi iz činjeničnog supstrata.

9.3. Međutim, ocjena je drugostupanjskog suda kako je izreka pobijane presude jasna u potrebnom stupnju, jer je na osnovi cjelokupnog činjeničnog opisa moguće točno zaključiti kako se konkretan događaj zbio i koje radnje je poduzeo koji od optuženika. Tako je iz činjeničnog opisa potpuno jasno kako je optuženi R. osoba koja je iz vatrenog oružja ustrijelila i usmrtila pokojnu žrtvu F., a da su optuženi P. i Z. optuženom R. pružili snažnu logističku potporu. Prvostupanjski je sud tu snažnu logističku potporu ocijenio bitnim doprinosom počinjenju djela, u smislu odredbe članka 36. stavka 2. KZ/11., pa je optužene P. i R. osudio kao supočinitelje kaznenog djela ubojstva, kako im je to bilo i stavljeno na teret, za što je dao razloge koji se jednim dijelom odnose i na raščlambu poslovnih i privatnih odnosa svih sudionika. Dakle, razlozi prvostupanjskog suda o tome su jasni i razumljivi, no drugo je pitanje prihvatljivosti zaključka prvostupanjskog suda glede ocjene uloge optuženog P. i optuženog Z., odnosno da li radnje za koje se terete predstavljaju pomagačke ili supočiniteljske radnje. Polemiziranje žalitelja s iznesenim razlozima ne upućuje na postupovnu povredu, nego na prigovore činjenične naravi, koji su razmotreni pod žalbenom osnovom pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Pitanje pak pravilnosti pravne ocjene utvrđenog činjeničnog stanja ispitano je u okviru žalbene osnove povrede kaznenog zakona uslijed koje je i pobijana presuda preinačena (točka I izreke).

10. Nisu u pravu sva trojica žalitelja koji u žalbama prigovaraju da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 2. ZKP/08., nizom teških povreda prava na pravično suđenje zajamčenim Ustavom i člankom 6. stavcima 1. i 3. (d) Konvencije. Optuženici smatraju da im je povrijeđeno pravo na obranu zbog:

- (a) povrede načela neposrednosti, uslijed čitanja zapisnika o ispitivanju svjedoka;
- (b) povrede načela jednakosti u postupku, zbog odbijanja dokaznih prijedloga;
- (c) povrede načela jednakosti u postupku, zbog nemogućnosti učinkovitog sudjelovanja u postupku zbog nemogućnosti ispitivanja vještaka;
- (d) povrede prava na nepristran sud.

10.1. Žalitelji tvrde da je prvostupanjski sud "...u ponovljenom postupku nezakonitom primjenom odredbe članka 431. stavka 1. točke 8. ZKP/08. pročitao iskaze ispitanih svjedoka i vještaka... iako ih je trebalo pozvati i neposredno ispitati sukladno članku 407. stavku 3. ZKP/08...jer je ponovljeni postupak vođen pred drugim predsjednikom vijeća i potpuno izmijenjenim vijećem..."; "da su odbijeni svi dokazni prijedlozi, da su razlozi za odbijanje dokaznih prijedloga obrane kao nevažnih i odugovlačećih nejasni i nedostatni; da je sud odbio pročitati privatno zatraženo mišljenje stručnjaka kojim se osporava nalaz vještaka; da je sud već na početku ponovljenog postupka imao unaprijed stvoreni dojam o krivnji optuženika...", a što je sve imalo utjecaja na nepristrano vođenje postupka i povredu prava obrane, uz koje prigovore su citirali niz raznih odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske (dalje: VSRH) i Europskog suda za ljudska prava (dalje: ESLJP).

10.2. Prije svega, prema tumačenju Ustavnog suda Republike Hrvatske (dalje: USUD; vidi npr. odluka USUD-a broj: U-III-6870/2021 od 18. travnja 2023.) i ESLJP-

a, pitanje što predstavlja pravično suđenje ne može ovisiti o jedinstvenom nepromjenjivom pravilu, već mora ovisiti o okolnostima konkretnog predmeta (*Ibrahim i drugi protiv Ujedinjene Kraljevine* [VV], 2016., stavak 250.). Od primarne važnosti je procijeniti ukupnu pravičnost kaznenog postupka. Usklađenost s pretpostavkama poštenog suđenja mora se u svakom predmetu ispitati s obzirom na tijek postupka u cjelini, a ne na temelju izdvojenog razmatranja jednog određenog aspekta ili jednog određenog incidenta.

10.2.1. Načelo jednakosti oružja jedan je od temelja pravičnog suđenja prema članku 29. stavku 1. Ustava i članku 6. stavku 1. Konvencije. Ono zahtijeva pravičnu ravnotežu među strankama u postupku - obje stranke moraju imati razumnu mogućnost izložiti svoje argumente pod jednakim uvjetima (USUD, U-III-4336/2017 od 26. lipnja 2019., ESLJP-a *Regner protiv Češke* [VV], br. 35289/11, § 146., presuda od 19. rujna 2017. i *Avotiņš protiv Latvije* [VV], br. 17502/07, § 119., presuda od 23. svibnja 2016.). Prema tumačenju USUD-a (U-III-3911/2018 od 26. rujna 2019. i U-III-4336/2017 od 26. lipnja 2019.) i ESLJP-a (*Accardi i drugi protiv Italije*, br. 30598/02, odluka od 20. siječnja 2005.; i *Aigner protiv Austrije*, br. 28328/03, § 36., presuda od 10. svibnja 2012.), ni članak 29. Ustava ni članak 6. Konvencije ne jamče optuženiku neograničeno pravo da se njegovi dokazni prijedlozi prihvate. Kada sud odbije dokazni prijedlog obrane, tada je potrebno ocijeniti je li obrana obrazložila svoj zahtjev da se izvede određeni dokaz, jesu li sudovi razmotrili važnost predloženog dokaza i dali dovoljne razloge za odbijanje tog dokaznog prijedloga obrane i umanjuje li odluka da se dokaz koji je predložila obrana odbije pravičnost postupka sagledanog u cjelini (vidi ESLJP-a *Murtazaliyeva protiv Rusije* [VV], br. 36658/05, § 139., presuda od 18. prosinca 2018. i *Abdullayev protiv Azerbajdžana*, br. 6005/08, § 59., presuda od 7. ožujka 2019.). Takva ocjena uključuje razmatranje okolnosti svakog pojedinog predmeta. Razlozi za odbijanje dokaznog prijedloga moraju odgovoriti na navode obrane. Stoga, što su jači i teži argumenti obrane, to detaljniji i uvjerljiviji trebaju biti razlozi za odbijanje dokaznog prijedloga. U svakom predmetu potrebno je ocijeniti kakav je utjecaj odbijanja dokaznog prijedloga obrane na pravičnost postupka u cjelini.

10.2.2. Nadalje, pravilno djelovanje pravosudnog sustava obuhvaća primjereno obrazlaganje razloga na kojima se temelje sudske odluke (vidi ESLJP, *Moreira Ferreira protiv Portugala* (br. 2), [VV], stavak 84.). Svrha te dužnosti je pokazati strankama da su saslušane tako da budu spremnije prihvatiti odluku i obvezati suce da svoje obrazloženje temelje na objektivnim tvrdnjama, čime se također štite prava obrane. Iako sudovi nisu obvezni dati detaljan odgovor na svaku iznesenu tvrdnju (ESLJP, *Van de Hurk protiv Nizozemske*, stavak 61.), iz odluke mora biti jasno da su se osvrnuli na bitna otvorena pitanja iz predmeta (ESLJP, *Boldea protiv Rumunjske*, stavak 30.) i da je pružen poseban i izričit odgovor na tvrdnje koje su presudne za ishod predmeta te da razlozi nisu automatski ili stereotipni (*Moreira Ferreira*, stavak 84.).

10.3. Dakle, iz prezentirane prakse USUD-a i ESLJP-a, razvidno je da za ocjenu poštenosti postupka ključno je razmatranje postupka u cjelini. To znači da odluke prvostupanjskog suda u ponovljenom postupku nije moguće razmatrati odvojeno od postupanja prvostupanjskog suda tijekom prvog suđenja. S tim u vezi valja ponoviti da je prva prvostupanjska presuda ukinuta zbog formalnih razloga, konkretno, bitnih postupovnih povreda iz članka 468. stavka 1. točki 9. i 11. ZKP/08. uslijed kojih je

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske naložio provođenje ponovljenog postupka pred potpuno izmijenjenim vijećem, a ne zbog teških povreda prava na pravično suđenje iz članka 468. stavka 2. ZKP/08. (usporedi ESLJP *Famulyak protiv Ukrajine* odluka broj 30180/11) koji prigovori su ocijenjeni neosnovanim.

10.4. Prvi je prigovor žalitelja kako prvostupanjski sud na ponovljenom suđenju, u potpuno novom sastavu, nije neposredno ispitao niti jednog svjedoka.

10.4.1. Doista, na raspravi je prvostupanjski sud neposredno izveo samo jedan dokaz i to, uz pomoć informatičara, reprodukcijom DVD medija – isječaka kretanja, što je ustvari ključni dokaz. Sve ostale dokaze prvostupanjski je sud izveo čitanjem zapisnika o ispitivanju svjedoka odnosno čitanjem isprava. Međutim, takva odluka prvostupanjskog suda, protivno stajalištu žalitelja čije se nezadovoljstvo svodi na puki izostanak neposrednog ispitivanja svih svjedoka na ponovljenom suđenju, po ocjeni Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske nije dovela do povrede prava na pravično suđenje.

10.4.2. Kao prvo, nisu osnovani prigovori optuženika kako je čitanje iskaza svjedoka i vještaka u ponovljenom postupku provedeno nezakonito, protivno članku 407. stavku 3. ZKP/08. i članku 431. stavku 1. točki 8. ZKP/08. (čime ujedno smjeraju i na bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 3. ZKP/08.). Naime, upravo je člankom 431. stavkom 1. točkom 8. ZKP/08. propisana ovlast suda za čitanje iskaza svjedoka i vještaka koji su prije neposredno ispitani na raspravi u prisutnosti stranaka.

10.4.3. Drugo je pitanje, je li izostanak mogućnosti optuženika da se suoče sa svjedocima u prisutnosti vijeća, na ponovljenom suđenju, koje u konačnici donosi odluku u predmetu, što je suština načela neposrednosti kao sastavnice pravičnosti, utjecala na pravičnost postupka u cjelini. Ocjena je drugostupanjskog suda kako do takve povrede nije došlo, iz sljedećih razloga. Kao prvo, optuženici su u prvom postupku u punini ostvarili konfrontacijsko pravo tako što su tada mogli ispitivati svjedoke, te su svjedoci odgovarali na brojna postavljena im pitanja. Potom, ključni dokazi na kojima je prvostupanjski sud utemeljio pobijanu presudu su materijalni (snimke video nadzora, zabilježena kretanja trojice optuženika i vozila u kojem su se nalazile žrtve, činjenici da automobil Fiat "Doblo" kojim su se optuženici prevezli iz S. do O. i apartman u kojem su boravili u O. u kojem se optuženi R. presvlači u motorističku opremu pripadaju optuženom Z. (formalno njegovoj kćeri, odnosno tvrtki), činjenice da automobil Renault "Kangoo" kojim se optuženi R. zaputio do S. i kojim se kasnije udaljio prema Š. pripada R. ocu, činjenice zabilježenog kretanja "Jeepa Grand Cherokee" u vlasništvu optuženog P., pronađenim jaknama i predmetima u stanu koje koristi optuženi R. u Š., pronađenim česticama koje nastaju u procesu ispaljenja streljiva iz vatrenog oružja (trokomponentnim karakterističnim za ostatak inicijalnog punjenja streljiva na jaknama optuženog R. i motociklu Yamaha, dvokomponentnim česticama indikativnim za ostatak od inicijalnog punjenja streljiva na Renalut Kangoou), tragovima krvi žrtve na jakni pronađenoj u stanu optuženog R., koja, s obzirom na DNA profil, pripada optuženom R., tragovima krvi žrtve na motociklu Yamaha i na odlomljenim registarskim pločicama motocikla, specifičnim tragovima šikljanja krvi pokojnog F. i činjenici pronalaska motocikla Yamaha u blizini splitskog L.). Konačno, iako su inzistirali na neposrednom ispitivanju svih svjedoka, optuženici nisu naveli, a kamoli obrazložili, niti jednu konkretnu okolnost zbog koje bi

bilo potrebno ponovno ispitivati baš sve svjedoke. Naime, tijekom prvog suđenja, optuženici na iskaze nekih svjedoka nisu uopće imali nikakvih primjedbi (npr. žrtva V. J., djevojka pokojnog F., K. B. i dr.). U pogledu svjedoka (prvenstveno svjedok G.) i vještaka (prvenstveno vještak T.) na čije iskaze, odnosno nalaze su imali primjedbe smatrajući ih nevjerodostojnim odnosno manjkavim, optuženici u ponovljenom postupku nisu naveli nove okolnosti zbog kojih bi ih trebalo ponovno ispitati, već samo niz primjedbi u pogledu danih iskaza odnosno nalaza, koje je međutim prvostupanjski sud detaljno razmotrio i pravilno vrednovao uvjerljivim razlozima koji su potpuno prihvatljivi ovom drugostupanjskom sudu.

10.4.4. Prema tome, s obzirom na to da je vijeće prvostupanjskog suda u ponovljenom postupku moglo pročitati sve zapisnike o prijašnjim ispitivanjima, da su optuženici u prvom suđenju u punini ostvarili konfrontacijsko pravo, da su ključni dokazi materijalni, da su optuženici mogli iznijeti svoje primjedbe i da je prvostupanjski sud te primjedbe razmotrio, a imajući u vidu i protek vremena od počinjenja djela u kojem je jedna žrtva preminula, ocjena je ovog drugostupanjskog suda da je iznimka od načela neposrednosti opravdana u konkretnim okolnostima ovog predmeta.

10.5. Drugi je prigovor žalitelja da je prvostupanjski sud povrijedio načelo jednakosti stranaka u postupku tako što je odbio sve dokazne prijedloge obrane, ali niti taj prigovor po ocjeni drugostupanjskog suda nije osnovan.

10.5.1. Naime, potpuno ignorirajući prvi postupak, žalitelji pogrešno navode kako su svi njihovi dokazni prijedlozi bili odbijeni. Žalitelji u tom pravcu zanemaruju, da je prvostupanjski sud uslijed brojnih njihovih prigovora još u prvom postupku nalagao izvođenje dokaza (primjerice, u pogledu video nadzora, nakon ispitivanja svjedoka G. i Č. na raspravi 17. veljače 2021. određeno je provođenje vještačenja po vještaku za audio-vizuelna djela dipl. krim. Z. T.) te da je osim toga u prvom postupku na inicijativu obrane izveden veći broj dokaza (primjerice ispitivanjem svjedoka Ž. M., M. V., A. C. P., S. M., D. N., djelatnika Službe ... M. K. i S. D., vještaka Centra A. i K.). U tom kontekstu treba sagledati odvojene dokazne prijedloge na ponovljenom suđenju, jer je u pretežitom dijelu riječ o ponovljenim dokaznim prijedlozima koji su bili odbijeni i tijekom prvog postupka, a koja odluka je bila podvrgnuta kontroli ovog drugostupanjskog suda te su, kako je već na više mjesta bilo navedeno, prigovori optuženika s osnova teških povreda pravičnosti bili odbijeni kao neosnovani.

10.5.2. U pogledu ponovljenog dijela postupka, ocjena je drugostupanjskog suda kako je prvostupanjski sud pažljivo i detaljno razmotrio dokazne prijedloge obrane te ih je s pravom odbio dajući za to uvjerljive razloge. Štoviše, suprostavljajući žalbenu argumentaciju razlozima pobijane presude, i drugostupanjski sud zaključuje kako, s obzirom na snagu dokaza na kojima se temelji pobijana presuda, dokazi koje je obrana na ponovljenom suđenju predlagala izvesti nisu takve prirode da su na bilo koji način mogli osnažiti poziciju obrane i dovesti, kada bi bili prihvaćeni, do povoljnijeg ishoda za bilo kojeg od optuženika (usporedi ESLJP, *Bosak i drugi protiv Hrvatske*). Naprotiv, bilo bi neprihvatljivo da je sud prvog stupnja, formalno, samo da bi se ipak prihvatio bar neki od očito neosnovanih prijedloga obrane, te dokaze izveo, a potom ih ocijenio kao irelevantne, jer bi se na taj način postupak doista dalje nepotrebno odugovlačio.

10.5.3. Dakle, ključno je da su svi bitni argumenti i prigovori obrane razmotreni, a druga je stvar što optuženici nisu zadovoljni izvedenim zaključcima prvostupanjskog suda, ali to su sve činjenična pitanja koja su razmotrena u odgovarajućem dijelu odluke. Naime, u odnosu na višestruko ponavljanje žalbenih razloga i zbog ispreplitanja svih žalbenih osnova, ovdje se treba osvrnuti na ono što je okosnica izjavljenih žalbi, a to je sljedeće: (a) optuženi R. je tezi optužbe o tome da je on počinitelj suprotstavio obranu alibijem, navodeći da kritične zgrade nije bio na mjestu događaja, već da se u vrijeme ubojstva pok. F. nalazio u Š. u društvu svjedoka koje je predlagao ispitati, ali je sud takav prijedlog odbio; uz to je žalitelj R. posebno naglasio da su mu podmetnuti dokazi od strane policijskih djelatnika, pogotovo od strane policajca G.; (b) optuženog P. o alibiju i izrazito pristranom postupanju policajca G. prema njemu, zbog nekih drugih kaznenih postupaka, pa mu je i "ovdje smješteno" te (c) optuženog Z. da ne pozna optuženog R., osim iz viđenja, da je bio u prijateljskim odnosima s pokojnim F. i da nikad ne bi sudjelovao u nečijem ubojstvu, a pogotovo ne F., da je na tisuću puta stajao ispred trgovine ... u O. koje mu služi kao parking za njegov kafić K. te (d) pa su nepravedno optuženi i da im u postupku nije bilo omogućeno provjeriti pouzdanost ključnog dokaza, snimki kretanja.

10.5.3.1. Međutim, protivno tvrdnjama žalitelja, prvostupanjski je sud provjerio alibije optuženih R. i P., jer je ispitao svjedoke Z. R. i Ž. M. te je dao jasne i uvjerljive razloge zbog kojih ti iskazi nisu prihvatljivi (točke 48. – 49.1.) pa nije bilo potrebe za daljnjim ispitivanjem svjedoka alibija kako to neosnovano u žalbi prigovara optuženi R. Osim što je sud prvog stupnja dao razloge zašto ne prihvaća prijedloge obrane, dao je i ocjenu iskaza ispitanih svjedoka te provedenih svih vještačenja, kao i analizu snimki video nadzora te drugih materijalnih dokaza, a nakon čega je s pravom zaključio da su optuženici počinili sve radnje kako im je to inkriminirano izmijenjenom optužnicom.

10.5.3.2. Sve navedeno vrijedi i za odluku kojom je prvostupanjski sud odbio prijedloge optuženika za provođenje novog vještačenja po vještaku informatičke struke i izvođenje dokaza čitanjem privatnog mišljenja doc.dr. S. A. (koji se nalazi na listi stalnih sudskih vještaka, ali nije određen za vještaka u ovom predmetu) kojim su optuženici željeli osporiti pouzdanost pribavljenih snimki video nadzora, vjerodostojnost iskaza svjedoka G. i Č. i nalaz i mišljenje vještaka dipl. krim. Z. T. U tom smislu optuženici prigovaraju da vještak dipl. krim. Z. T. nema, niti dostatne kvalifikacije, niti dovoljno iskustva za predmet vještačenja, u čemu nisu u pravu jer je riječ o dugogodišnjem sudskom vještaku koji je u nalazu decidan i dosljedan i koji je svoj nalaz objasnio na vrlo stručan i uvjerljiv način, pri čemu su svi ključni argumenti obrane bili razmotreni (usporedi, mutatis mutandis USUD, U-III-353/2012., VSRH, I Kž-Us-51/2011.-7.). Konkretno, prvostupanjski je sud u povodu brojnih primjedbi u pogledu snimki video nadzora (o čijoj zakonitosti je odlučeno rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske I Kž-416/2020.) i iskaza svjedoka G. i Č., na raspravi 17. veljače 2021., odredio provođenje vještačenja pregledanih snimki po vještaku za audio-vizualna djela dipl. krim. Z. T. Optuženici nisu iznijeli nikakve primjedbe na raspravnom zapisniku, ali su 22. veljače 2021. podnijeli opsežan podnesak u kojem su (1) predložili da predmet vještačenja bude isključivo hard disk s pohranjenim izuzetim videozapisima i isječci videozapisa, (2) da se vještačenje odredi po vještaku za informatiku, a ne po vještaku za audio-vizualna djela te su (3) ujedno dostavili privatno zatraženo mišljenje doc.dr. S. A. (čiji naručitelj je bio odvjetnički ured braniteljice optuženog P.). Nakon toga je prvostupanjski sud nalogom povjerio

vještačenje vještaku T., time da je vještaka uputio da se "osvrne" na pitanja branitelja optuženika iz podneska od 22. veljače 2021. Vještak T. je u povodu tako izdanog naloga izradio nalaz i mišljenje 19. ožujka 2021. te je ispitan na raspravi 16. lipnja 2021., kojom prilikom je odgovarao na brojna pitanja. No, treba istaknuti da je tom prilikom obrana imala na raspolaganju dodatnu pomoć, jer je na raspravi 16. lipnja 2021. dopušteno sudjelovanje doc.dr.sc. S. A. kao stručnom pomagaču obrane. To je prema stajalištu drugostupanjskog suda predstavljalo snažno procesno jamstvo obrani da iznese sve svoje argumente, tim više što se na sadržaj privatnog mišljenja doc.dr.sc. S. A. u svojoj obrani detaljno referirao optuženi P. Svi ti argumenti su razmotreni i u prvostupanjskom i u žalbenom postupku, a ispravnost zauzetih odluka je činjenično pitanje. No, ovdje treba reći kako je vještak T. dao uvjerljive razloge zbog kojih smatra da je sadržaj hard diska pouzdan i zbog kojih je kao polaznu osnovu uzeo vremena sa snimki benzinskih postaja. Objasnio je da su neke od kamera bile spojene na Internet i da te kamere imaju točna polazna vremena koja je upisao u nalazu. Objasnio je kako su originalne samo one snimke koje su snimljene na snimaču pojedinog objekta video nadzora. Hard disk je nastao tako da su na njega pohranjeni video zapisi sa pojedinih mjesta video-nadzora. Nije raspolagao s hetch podacima, no pregledom snimljenog materijala nije uočio prekid u slikama i vremenu, niti pojavljivanje novog kadra, zbog čega je materijal ocijenio autentičnim, jer nije pronašao mjesta na kojima bi bila vidljiva nekakva intervencija.

10.5.3.3. Dakle, ključno je da je prvostupanjski sud razmotrio sve bitne argumente obrane žalitelja, a to vrijedi i za odluku kojom je odbio provesti biometrijsko vještačenje radi utvrđivanja osoba koje se nalaze na snimkama nadzornih kamera, a u stvari radi provjere iskaza svjedoka, policajca G., kojem žalitelji posvećuju velik dio žalbi apostrofirajući da oni nisu osobe čije je kretanje zabilježeno na snimkama nadzornih kamera. Međutim, subjektivno nezadovoljstvo odlukom prvostupanjskog suda i ishodom postupka nema značaj postupovne povrede kako je to već na više mjesta navedeno. To što žalitelji smatraju da je odluka prvostupanjskog suda pogrešna odnosno što je ne prihvataju, ne znači da je prvostupanjski sud povrijedio zajamčeno im pravo na pravičan postupak, već se radi o žalbenoj osnovi zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, koje je, kako će to biti obrazloženo, ocijenjeno pravilnim i potpunim. I ovdje valja ponoviti kako dokazanost radnji optuženika sadržanih u činjeničnom opisu izreke pobijane presude proizlazi iz sadržaja snimki kamera, tragova krvi, čestica koje nastaju u procesu ispaljenja streljiva, odnosno materijalnih tragova na privremeno oduzetim predmetima, ukupnosti provedenih vještačenja, podataka o vlasništvu apartmana i vozila "Renault Kangoo" i "Fiat Doblo" te iskazima svjedoka, pa sve ovdje se očito radi o prigovorima istaknutim samo radi izbjegavanja kaznene odgovornosti.

10.6. Optuženici dalje u žalbama prigovaraju povredi prava na nepristran sud, jer da ih je prvostupanjski sud sudio na temelju unaprijed stvorenog dojma o krivnji. U prilog tim tezama ističu da je sve odluke formalno donosilo vijeće, a u stvari predsjednik vijeća, da im je bilo zabranjeno snimanje postupka koje im pripada po zakonu, a optuženi R. i da mu je povrijeđeno pravo obrane, tako što ga je na jednoj od rasprava branio zamjenik branitelja. Svaku od tih povreda fragmentarno podvode i pod bitne postupovne povrede iz članka 468. stavka 3. ZKP/08. No, opet nisu u pravu.

10.6.1. Prema tumačenju ESLJP-a, postojanje nepristranosti u smislu članka 6. stavka 1. može biti utvrđeno prema subjektivnom testu, pri čemu se mora uzeti u

obzir osobno uvjerenje i ponašanje konkretnog suca (je li sudac imao neke osobne predrasude ili pristranosti u tom predmetu) i/ili prema objektivnom testu (je li sud pružio dovoljno jamstava kako bi se isključila svaka legitimna dvojba glede njegove nepristranosti (vidi ESLJP, *Micallef protiv Malte* [VV], br. 17056/06, stavak 93.). U odnosu na subjektivni test, osobna nepristranost suca mora pretpostaviti dok se ne dokaže suprotno (vidi ESLJP, *Wettstein protiv Švicarske*, br. 33958/96, stavak 43., ECHR 2000-XII); kako bi se nadišla ta pretpostavka, Sud mora imati jači dokaz osobne pristranosti od niza procesnih odluka nepovoljnih za obranu (vidi ESLJP, *Khodorkovskiy i Lebedev protiv Rusije*, br. 11082/06 i 13772/05, stavak 540., 25. srpnja 2013.).

10.6.2. Optuženi R. prigovara da je njegov branitelj, odvjetnik Majić napustio raspravu od 15. veljače 2023. te da je izvođenje dokaza nastavljeno uz zamjensku punomoć za odvjetnika Matka Čelića, a da protivno članku 68. stavku 3. ZKP/08. nije upitan je li to protivno njegovoj volji, na koje postupanje da je stavio primjedbu na kraju rasprave, što je upisano na zapisniku.

10.6.2.1. Međutim, posve suprotno tvrdnjama ovog optuženika proizlazi iz raspravnog zapisnika od 15. veljače 2023., u kojem je konstatirano: "Utvrđuje se da je za vrijeme pregleda i čitanja materijalnih dokaza...branitelj...S. R., odvjetnik Boris M....zbog obvezne nazočnosti u drugom kaznenom postupku napustio raspravnu dvoranu suda, pri čemu je istoga istovremeno u raspravnoj dvorani suda....zamjenio odvjetnik Matko Čelić,...a u spisu priložio i odgovarajuću zamjениčku punomoć...". Nakon toga u raspravnom zapisniku jasno piše da je upravo zamjenik branitelja izjavio kako "ustraje u izvođenju svih dokaza predloženih od strane obrane prvookrivljenog u dosadašnjem tijeku postupka....a okrivljeni se pridružuje navodima zamjenika branitelja u vidu izvođenja dokaza koji su ranije predloženi...". Dakle, bez obzira što optuženik nije formalno upitan o suglasnosti za prihvaćanje zamjenika branitelja, on je svojim radnjama, tj. očitovanjem na raspravi da se pridružuje navodima zamjenika branitelja, jasno dao znanja da je suglasan sa njegovim prisustvom, pa nema riječi o tzv. relativno bitnoj postupovnoj povredi iz članka 468. stavka 3. ZKP/08. u vezi s člankom 68. stavkom 3. ZKP/08.

10.6.3. Optuženi J. P. prigovara da je sud na raspravi "konstantno postupao suprotno članku 393. stavku 4. ZKP/08.", budući je predsjednik vijeća, a ne vijeće, odlučivao o prijedlozima stranaka, što je razvidno iz sadržaja zapisnika iz kojih je vidljivo da stranke nisu upućivane izvan sudnice kada se odlučivalo o njihovim prijedlozima.

10.6.3.1. Iako je točno da u raspravnim zapisnicima nigdje nije upisano da su stranke prije odluke vijeća o prijedlozima stranaka upućivane izvan sudnice (a trebali bi biti upućeni i trebalo bi to konstatirati u zapisniku!), ipak iz sadržaja svih zapisnika proizlazi da "Vijeće donosi rješenje...", pa kako niti na jednom raspravnom zapisniku nema prigovora u tom smislu, to nisu prihvatljivi prigovori optuženog P., odnosno nema riječi o tzv. relativno bitnoj postupovnoj povredi iz članka 468. stavka 3. ZKP/08. u vezi s člankom 393. stavkom 4. ZKP/08., a niti se radi o povredi koja je utjecala ili mogla utjecati na zakonitost presude.

10.6.4. Optuženi J. P. i V. Z. prigovaraju da je u ponovljenom postupku postupljeno suprotno članku 489. stavku 3. ZKP/08., jer su u odnosu na sporna pitanja u ponovljenom postupku svi dokazi izvedeni čitanjem prema članku 431. ZKP/08., a što

je utjecalo na presudu. Pored svega već rečenog u prigovorima zbog povrede načela neposrednosti i jednakosti stranaka treba reći da je prvostupanjski sud na raspravi reproducirao ključni dokaz DVD medij – isječke kretanja. Uz to, prvostupanjski sud se u pobijanoj presudi osvrnuo na ukidno rješenje VKSRH-a (točka 3 pobijane presude), te je u ponovljenom postupku otklonio propuste na koje je upozoren, pa protivno žalbenim prigovorima svih žalitelja, ne radi se o nepostupanju suda po članku 489. stavku 3. ZKP/08., a posljedično tome niti o počinjenim bitnim povredama iz članka 468. stavka 3. ZKP/08.

10.6.5. Žalitelji prigovaraju da im je prvostupanjski sud, protivno pravima koja im pripadaju po zakonu (članak 395. stavak 4. ZKP/08.), zabranio snimanje tijekom rasprave. Međutim iz sadržaja raspravnog zapisnika od 1. prosinca 2022. razvidno je da optuženici nisu na toj raspravi izvijestili sud o tome kako se žele koristiti pravima iz članka 395. ZKP/08., već su predlagali da se rasprava snima prema članku 409.a stavku 2. ZKP/08. koji u to vrijeme niti nije stupio na snagu, dok je iz odluke prvostupanjskog suda razvidno kako je prijedlog odbijen u skladu s člankom 409. stavkom 2. ZKP/08. zbog izostanka opreme i zbog toga neometanja tijekom rasprave i mogućnosti unošenja primjedbi u zapisnik. Prema tome niti ovdje nema riječi o počinjenim bitnim povredama iz članka 468. stavka 3. ZKP/08.

10.6.6. Zato, slijedi da je ovdje riječ o nizu procesnih odluka kojom optuženici nisu zadovoljni, a ne o osobnom uvjerenju i ponašanju prvostupanjskog suda ili činjenicama koje bi upućivale na dvojbu oko nepristranosti prvostupanjskog suda.

10.7. Stoga je zaključak drugostupanjskog suda, kako su žaliteljima u postupku sagledanom u cjelini pružena dovoljna procesna jamstva te su oni imali pravično suđenje u skladu s člankom 6. Konvencije odnosno člankom 29. Ustava. Kao prvo, žalitelje su branili izabrani branitelji. Mogli su pratiti tijek suđenja, te su detaljno iznosili svoju obranu. U obrani su se detaljno referirali na sve izvedene dokaze. Stavljali su primjedbe na određene izvedene dokaze i osporavali njihovu upotrebu. Dio dokaznih prijedloga žalitelja bio je prihvaćen. Odbijanje dokaznih prijedloga bilo je obrazloženo i utemeljeno na prihvatljivim razlozima, tako da optuženici nisu bili onemogućeni da iznesu svoju verziju događaja, a detaljniji razlozi u tom pogledu su raščlanjeni u okviru žalbe zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

10.8. Pobijana je presuda u tom dijelu ispitana i u smislu članka 476. stavka 1. točke 1. ZKP/08. i nije utvrđeno da bi u istoj bila počinjena ijedna od povreda odredaba kaznenog postupka na koje sud pazi po službenoj dužnosti.

U odnosu na povrede kaznenog zakona

11. Nije u pravu žalitelj R. kada tvrdi kako je prvostupanjski sud počinio povredu članka 469. ZKP/08. o tome ima li okolnosti koje isključuju krivnju, uslijed obrane alibijem, na koju okolnost je, bez uspjeha, predložio ispitivanje svjedoka V. G., I. Č. C. i I. M. Na opisani način optuženik osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, a povreda zakona koju ističe je tzv. posredna povreda, jer se ocjena o pogrešnoj primjeni zakona mora uvijek temeljiti na činjeničnom stanju utvrđenom u presudi, a izraženom u činjeničnom opisu inkriminacije zbog koje je neki optuženik proglašen krivim.

12. Međutim, kriminalna aktivnost optuženih J. P. i V. Z. utvrđena u činjeničnom opisu inkriminacije i u njemu sadržanim radnjama tih optuženika ne može imati značaj supočiniteljskih radnji, zbog čega je na njihovu štetu povrijeđen kazneni zakon u odredbi članka 469. točke 4. ZKP/08. Naime, premda postojanje zajedničkog dogovora ukazuje na sudioništvo više osoba u nekom kaznenom djelu, to istovremeno i automatski ne znači da nužno sudjeluju kao supočinitelji, već mogu imati svojstvo pomagača.

12.1. Ocjena je Visokog kaznenog suda kako optuženici P. i Z. radnjama sadržanim u činjeničnom opisu izreke pobijane presude (dolazak u S. po optuženog R., dovoženje istog u O., omogućavanje korištenja apartmana u O., kako bi se R. u istom presvukao u motociklističku opremu, kretanje na parkiralištu, i Z. vožnja kroz O. radi praćenja kretanja pokojnog F., praćenje njegovog pravca kretanja odlaska iz O., o čemu su očitobavijestili R.), ne ostvaruju vlast nad djelom, niti time bitno pridonose počinjenju kaznenog djela ubojstva. Takve radnje sadržajno predstavljaju radnje pomaganja u ostvarenju kaznenog djela ubojstva, koje je počinio optuženi S. R., jer tim radnjama optuženi P. i Z. doprinose počinjenju djela tako što počinitelju, optuženom R. pružaju snažnu logističku potporu olakšavajući mu počinjenje planiranog djela, što je pravilno uočio prvostupanjski sud. Time su optuženici P. i Z. odradili svoj dio posla prema unaprijed stvorenom planu te na taj način bez sumnje pomogli optuženom S. R. u ostvarenju tog kaznenog djela u smislu odredbe članka 38. KZ/11. Istovremeno, takav kauzalni doprinos počinjenju djela opovrgava žalbenu tezu optuženog P. o tome da radnje koje je poduzeo nemaju kvalitetu niti značaj pomagačkih radnji.

12.2. Prema tome, kako radnje i opisane aktivnosti optuženih P. i Z. nisu imale izravnog učešća u radnji počinjenja samog ubojstva, a niti su oni tada imali vlast nad djelom, jer o njima nije ovisio ishod djela, već su samo imali ulogu pomagača u kaznenom djelu ubojstva pokojnog K. F., to je, a zbog povrede kaznenog zakona na koju upiru optuženi P. i Z., prihvaćanjem njihovih žalbi i po službenoj dužnosti, preinačena pobijana presuda u pravnoj oznaci djela u odnosu na optuženike J. P. i V. Z. (točka 1. izreke).

U odnosu na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

13. Pobijajući prvostupanjsku presudu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja svi optuženici većim dijelom u svojim žalbama ponavljaju svoju obranu i već prethodno istaknute postupovne prigovore, smatrajući da na opisani način iz izreke nisu počinili, niti su mogli počiniti kazneno djelo ubojstva pok. K. F., prigovarajući pri tome kvaliteti i vjerodostojnosti provedenih dokaza.

13.1. U sažetom, svi optuženici navode da sud prvog stupnja nije mogao na temelju nejasnih snimki nadzornih kamera zaključivati o utvrđivanju identiteta optuženih kao počinitelja, a pogotovo ne u vezi s time, temeljem nestručnog i nekvalitetnog vještačenja stalnog sudskog vještaka za audiovizualna djela, Z. T., (koje prigovore su isticali i u dijelu žalbe koji se odnose na postupovne prigovore) te da iz iskaza ispitanih svjedoka ne proizlazi da bi počinitelji ubojstva pok. F. bili upravo optuženici R., P. i Z., da je iskaz svjedoka G. pristran, nevjerodostojan i paušalan, da je način i kvaliteta pribavljenih materijalnih dokaza upitna, da postoji razlika u odnosu na dinamiku opisanih radnji i vremenskog odvijanja događaja, da je činjenično stanje

ostalo i pogrešno i nepotpuno utvrđeno, jer optuženicama nije omogućeno da svjedoka G. i vještaka T. u ponovljenom postupku ispitaju neposredno, a niti su radi provjere spornih činjenica, po prijedlogu optuženog R., na okolnost njegovog alibija i postupanja policije ispitani svjedoci (njegova djevojka V. te B. Č. C. i H. B.), a niti je po prijedlogu svih trojice optuženika, a radi provjere njihovog identiteta provedeno biometrijsko vještačenje, da se bez biometrijskog vještačenja nije moglo utvrditi pregledom snimki video nadzora te izvoditi zaključak da su počinitelji upravo optuženici, da nije postignuta suglasnost vještaka o oružju kojim je djelo počinjeno, a niti o načinu ozljeđivanja i točnog uzroka smrti oštećenog F., budući da vještakinja S. K. nalazi da se radilo o poluautomatskom oružju iz kojeg je ispaljeno 6 pojedinačnih hitaca, dok vještak A. navodi da se radilo o 6 ustrijelnih rana ispaljenih "*rafalnom paljbom*", što jasno ukazuje na različitost i upitnost vještačenja, da sud o tome nije dao razloge, već, štoviše, prihvatio ovakva proturječna vještačenja. Optuženici P. i Z. posebno ističu da iz činjeničnog opisa, osim naširoko opisanog njihovog kretanja, nije jasno, koje bi to bile njihove radnje inkriminirajuće za zaključivanje da su oni supočinitelji terećenog kaznenog djela, pogotovo iz razloga što se uopće ne zna, što su to oni i na koji način bitno doprinijeli počinjenju ubojstva F., čak i da su točni navodi prvostupanjskog suda da su nadzorne kamere snimile njihova kretanja, bilo u automobilu, bilo pješice, apostrofirajući pritom da su to mjesta gdje se uobičajeno kreću, odnosno mjesta u neposrednoj blizini adrese njihovog stanovanja.

14. Iz ovako sumarnog izlaganja činjeničnih prigovora svih trojice optuženika (osobne žalbe i žalbe branitelja sadrže 150 stranica) vidljivo je, kao što je to istaknuto u prethodnom dijelu obrazloženja ove odluke, da postupovni prigovori u velikoj mjeri interferiraju s brojnim činjeničnim prigovorima, iako se i kroz jedne i druge, u suštini sugerira da optuženici nisu počinitelji predmetnog kaznenog djela, jer da, ne samo što oni nisu osobe koje se vide na snimkama video nadzora, već da nema niti jednog valjanog i čvrstog dokaza iz kojeg bi se sa sigurnošću moglo zaključiti da su sva trojica povezani sa počinjenjem kaznenog djela ubojstva K. F.

14.1. Prije svega valja istaći, da je prvostupanjski sud posve korektno prenio sadržaj obimne dokazne građe koja uključuje i reprodukciju dijelova provedenih vještačenja među kojima je i vještačenje vještaka T. Potom je sud prvog stupnja pristupio analizi i temeljitoj, sveobuhvatnoj ocjeni dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi (točke 43.18-71, 76-77 presude), uz posve jasnu i razumljivu argumentaciju za prihvaćanje nalaza i mišljenja vještaka T., nalazeći potporu njegova mišljenja i u dijelu personalnih dokaz vezanih uz kretanje, ne samo optuženika, već i kretanja pok. K. F. i njegove djevojke V. J. Stoga, argumenti žalitelja kako su "...bez biometrijskog vještačenja u tom dijelu odlučne činjenice ostale neutvrđene, a samim time je i činjenično stanje ostalo pogrešno i nepotpuno utvrđeno...", u suštini se odnose na ponavljanje njihovih obrana u kojima otklanjaju svoju krivnju za terećeno kazneno djelo.

14.2. Stoga, a protivno navedenim žalbenim navodima, sve provedene dokaze treba sagledati u njihovoj ukupnosti, kako je to i cijenio prvostupanjski sud kada je izveo zaključak da su optuženici sudionici povezani sa lišenjem života pok. K. F. Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, nalazi da je prvostupanjski sud temeljito i s potrebnom kritičnošću ocjenjivao iskaze svih ispitanih svjedoka, pa i onih bliskih optuženicama, te sva provedena vještačenja i materijalne dokaze, pri čemu ih je dovoljno analizirao kako same za sebe, tako i u međusobnom

odnosu s drugim dokazima i obranama optuženika, te osnovano zaključio da su, između ostalog i iskazi D. G. i A. Č. vjerodostojni i sukladni ostalim provedenim dokazima, te da su provedena vještačenja stručna, objektivna i neovisna, pa tako i vještačenje vještaka T., dok su iskazi svjedoka Z. R., oca optuženog S. R. te svjedokinje A. C. P., supruge optuženog J. P. i svjedoka Ž. M., pravilno ocijenjeni kao djelomično pristrani i dani u cilju pogodovanja obranama optuženika.

15. Optuženi R., a polazeći pritom od svoje obrane u kojoj je porekao počinjenje inkriminiranog kaznenog djela, u svojoj žalbi iznio je vrlo opširne razloge i vlastitu analizu provedenih dokaza, ponavljajući i upirući pri tome na svoj alibi i na podmetanje dokaza od strane policije te na sadržaj i kvalitetu dokaza, koje je prvostupanjski sud izveo tijekom postupka, navodeći da ti dokazi, a radi se o utvrđenjima vještaka za audiovizualna djela, vještaka za biološka vještačenja, sudskomedicinskog vještaka, vještaka za balistička i mehanoskopska vještačenja, te iskazima svjedoka, nije isključena mogućnost da je neka treća osoba, a ne on na snimkama i da je ta neka treća osoba počinila inkriminirano kazneno djelo, pogotovo stoga što je saznao da I. K. ima saznanja tko je počinitelj predmetnog ubojstva, pa smatra da je prvostupanjski sud odbijanjem i tog dokaznog prijedloga, da se K. ispita kao svjedok na te okolnosti, ostao uskraćen za pravu informaciju, kako u pogledu dinamike događaja, tako i u pogledu utvrđenja identiteta pravog ubojice te da je prvostupanjski sud posve proizvoljno i selektivno cijenio provedene dokaze, zbog čega je izveo pogrešne i nelogične zaključke o njegovoj krivnji.

15.1. Međutim, obranu optuženog R., kojom osporava počinjenje kaznenog djela za koje se tereti, uz tvrdnje da "...ima svjedoke koju mogu potvrditi da u to vrijeme nije bio na mjestu ubojstva pok. F., tj da ima alibi...", demantiraju, kako materijalni, tako i personalni dokazi te provedena vještačenja koja su izvedena tijekom dokaznog postupka, pa je prvostupanjski sud takvu obranu s pravom otklonio kao nevjerodostojnu i očigledno usmjerenu na izbjegavanje kaznenopravne odgovornosti.

15.2. Naime, suprotno žalbenim tvrdnjama i obrani optuženog R. o postojanju neke treće osobe koja je počinila inkriminirano kazneno djelo (u čemu optuženik ustraje te u bitnome temelji svoju žalbu uz naglasak na alibiju), prvostupanjski sud je posve opravdano odbio te dokazne prijedloge, budući da tragovi krvi pronađeni na njegovim jaknama te tragovi pronađenih trokomponentnih čestica karakterističnih za proces od inicijalnog punjenja streljiva i ostatak ispaljivanja iz vatrenog oružja kao i dvokomponentnih čestica indikativnih za ostatak od inicijalnog punjenja streljiva na njegovim jaknama i u vozilu "Renault Kangoo", kao i na motoru kojim je počinitelj upravljao nakon počinjenog ubojstva pok. K. F., demantiraju takove njegove tvrdnje.

15.3. Tako je biološkim vještačenjem Centra u Z., provedenim na nespornim biološkim uzorcima krvi optuženog S. R. i žrtve pok. K. F., utvrđeno da su na jakni s kapuljačom, crne i srebrne boje, marke "Plein Sport", pronađene u stanu oca optuženika, koju inače nosi optuženik, pronađeni tragovi krvi koji su se nalazili na desnoj strani prednjice jakne u donjem dijelu ispod našivne etikete i donjeg ugla džepa te da je DNA analizom utvrđena podudarnost s DNA profilom pok. K. F. i miješani DNA profil u kojem dominira DNA optuženog S. R., kao i to da je trag izuzet sa sporne jakne brisan, jer su tragovi krvi bili na jakni glatke i sjajne podloge.

15.4. Nadalje, iz balističkog i mehanoskopskog vještačenja proizlazi da su na istoj jakni marke "Plein Sport" pronađene trokomponentne čestice karakteristične za ostatak od inicijalnog punjenja i ispaljivanja streljiva, kao i dvokomponentne čestice indikativne za ostatak od inicijalnog punjenja streljiva, te da su ovakve čestice pronađene i na još jednoj jakni oduzetoj prilikom pretrage stana kod oca optuženika u Š., odnosno na jakni crne boje marke "Philipp Plein", s naglaskom da se trokomponentne čestice sastoje od olova, barija i antimona te da su karakteristične za proces ispaljivanja iz vatrenog oružja, dok se dvokomponentne čestice smatraju indikativnim, budući mogu nastati i nekim drugim mehanizmima (indikativne za ostatak od inicijalnog punjenja streljiva).

15.5. Optuženik tvrdi da je jedna od jakni pronađenih u spomenutom stanu u Š. kompromitirana krvlju na način da se je jednom prigodom u kafiću u S., koji je vodio optuženi P., najprije ubo u prst, a potom se jaknom naslonio na dio šanka na kojem se je nalazila i krv sada pok. K. F., koji se prethodno, odnosno prije njegovog dolaska i sam porezao na čašu u ovom caffe baru. Međutim, takova njegova obrana s prvom je otklonjena kao neuvjerljiva i iskonstruirana, budući je u potpunoj suprotnosti sa prethodnim vještačenjima, a pogotovo sa balističkim i mehanoskopskim vještačenjem o prisustvu GSR čestica na njegovim jaknama, a ne samo tragova krvi, na što posve neosnovano upire u svojoj žalbi.

15.6. Također, iz provedenog balističkog i mehanoskopskog vještačenja proizlazi da su tijekom pretrage osobnog automobila marke "Renault Kangoo", registarske oznake i broja u vlasništvu Z. R. (isti je potvrdio da je vozilo marke i tipa "Renault Kangoo" prikazano u priloženoj fotodokumentaciji, vozilo koje je u njegovom vlasništvu) izuzeti uzorci mogućih tragova GSR čestica s područja unutarnje obloge prednjih lijevih vrata automobila, s područja ručice mjenjača i poluge parkirne kočnice s područja prednjeg lijevog i prednjeg desnog sjedala, pri čemu da su pronađene dvokomponentne čestice indikativne za ostatak od inicijalnog punjenja streljiva u tom vozilu.

15.7. Prema tome, sud prvog stupnja posve je opravdano pritom imao u vidu i činjenice koje proizlaze iz snimki nadzornih kamera skinutih s područja Š., S., D. R., K. S., T., P., S., S., P., D. i M. te sa objekata šireg i užeg područja oko parkirališta pored groblja L. u S., a koje se odnose na zabilježeno kretanje, prvenstveno vozila tipa "Renault Kangoo", bijele boje, registarske oznake i broja, za koje je utvrđeno da je vlasništvo Z. R., oca optuženog S. R. te reproduciranjem tih snimki i provedenim audiovizualnim vještačenjem, po stalnom sudskom vještaku Z. T., čije vještačenje je prvostupanjski sud s pravom prihvatio kao stručno, objektivno i nepristrano, utvrdio da nema nikakve dvojbe u tome da je osoba koja se dovezla vozilom "Renault Kangoo" iz Š. do parkirališta na groblju L. u S. i potom ušla u vozilo "Fiat Doblo", registarske oznake i broja ..., koje vozilo je u vlasništvu tvrtke C. S. optuženog V. Z., bio upravo optuženi R., koji je tim vozilom i doveden u O., a potom iz istog vozila izašao sa zadnjeg sjedišta kod apartmana u O. i zajedno sa osobom, koji je bio suvozač u istom vozilu, ušao u jedan apartman. Nema dvojbe niti u tome da je osoba koja je potom obučena u crnu jaknu i sa crnom kacigom na glavi i koja je potom izašla iz apartmana upravo optuženi R., koji je potom viđen tako obučen na motociklu, budući da iz audiovizualnog vještačenja i reproduciranjem snimki nadzornih kamera proizlazi da je zabilježeno, kako kretanje te osobe na motociklu,

tako i kretanje te osobe pješice, koja je u jednom momentu skinula kacigu i na glavu stavila neki svijetli šešir i tako se nastavila kretati.

15.8. Nadalje, a imajući u vidu da je Z. R., otac optuženika, kao svjedok, potvrdio da se njegov sin, S. R., ponekad znao koristiti njegovim šešikom svijetle boje, koji je pronađen prilikom pretrage stana na adresi u Z. te da se možda upravo radi o onom šeširu kojeg je on inače držao u svom stanu u Š., a vještačenjem tog šešira bež boje, pronađenog u pretrazi stana u Z., na adresi, kojim stanom se koristio optuženi S. R., potom utvrđen DNA profil muške osobe, podudaran DNA profilu S. R., posve je jasno da i ove činjenice ukazuju na optuženog R. koji je krećući se, skinuo kacigu i takav šešir bež boje potom stavio na glavu.

15.9. Dakle, rezultati provedenih vještačenja te pronađeni tragovi i način kretanja optuženog R. jasno upućuju na zaključak da je optuženi R. *tempore criminis* bio na inkriminiranom mjestu ubojstva pok. F., tim više što je vještačenjem utvrđenih tragova tekućine nalik na krv, na pronađenom motociklu, u predjelu ukošenog držača, odmorišta za nogu te na prednjem dijelu desne bočne strane motocikla na prostoru ispod desnog pokazivača pravca, provedenom molekularno genetskom analizom utvrđeno da postoji podudarnost tih tragova sa DNA profilom pok. K. F. Osim toga, na dijelu predmeta pronađenog motocikla pronađene su trokomponentne čestice karakteristične za ostatak od inicijalne smjese punjenja streljiva, a koje nastaju u procesu ispaljivanja streljiva iz vatrenog oružja, kao i dvokomponentne čestice indikativne za ostatak od inicijalnog punjenja streljiva, koje su između ostalog pronađene i na jednoj od jakni optuženog R. i u unutrašnjosti vozila "Renault Kangoo". U tom kontekstu potpuno neosnovano optuženi R. inzistira kako je vozilo "Renault Kangoo" mogao voziti bilo tko drugi, jer su se ključevi nalazili u pakiranom vozilu, kako je to iskazao njegov otac, očito u cilju pogodovanja obrani.

15.10. Stoga, a imajući u vidu da je balističkim i mehanoskopskim vještačenjem utvrđeno, a na temelju rasporeda i koncentracije čestica karakterističnih za nesagorjele i djelomično sagorjele čestice baruta, na dostavljenom silikonskom odljevku lijeve strane lica i glave pok. K. F., da je udaljenost pucanja na F. bila do 80 cm, odnosno da je riječ o udaljenosti "usta" cijevi oružja do ispitivane površine, a uz nedvojbenu činjenicu da je u trenutku pucanja bilo poluotvoreno lijevo vozačevo staklo, što proizlazi, kako iz zapisnika o očevidu i fotodokumentacije, tako i iz iskaza svjedokinje V. J., djevojke i osobe koja je bila suvozač u vozilu pok. F., te da se radilo o motociklistu koji se približio žrtvinom vozilu i potom pucao kroz tako otvoreno staklo, kao i to da je uporabljeno streljivo tipično za kratkocijevno oružje i podobno da se iz njega puca s te udaljenosti i kroz takav otvor prozorskog stakla te da iz sudskomedicinskog vještačenja proizlazi da je pokojni K. F. umro nasilnom smrću zbog strijelnih rana glave i vrata, djelovanjem šest projektila ispaljenih iz ručnog vatrenog oružja, da je udaljenost između tijela pok. K. F. i usta cijevi oružja iznosila do 80 ili maksimalno 100 cm, a da je pritom žrtva u osobnom automobilu bila u sjedećem položaju, dok smjer strijelnog kanala upućuje da bi se strijelac u odnosu na žrtvu nalazio u povišenom položaju s lijeve strane, što odgovara položaju osobe na motociklu, da je kritične prigode došlo do oštećenja velike vratne arterije pok. F., u kojem slučaju krv prska na udaljenosti od 10 cm od tijela, tada se, a u odnosu na biološke tragove na jaknama optuženika i na biološke tragove na motociklu te pronađene GSR čestice na jaknama optuženika, u vozilu njegovog oca i na

motociklu, ukazuje posve pravilan zaključak prvostupanjskog suda da je upravo optuženi R. počinitelj kaznenog djela ubojstva pok. K. F.

16. Žalbeni prigovori optuženog R. kako se na snimkama nigdje ne vidi njegovo lice i kako je osoba koja izlazi iz apartmana u motociklističkoj opremi i sa kacigom na glavi, po njegovom mišljenju vizualno znatno niža od njega, te da se samo biometrijskim vještačenjem moglo utvrđivati da li bi ta osoba bio on, posve su neprihvatljivi, budući da količina i kvaliteta dokaza, počev od bioloških tragova i uz prisustvo GSR čestica na njegovim jaknama, pa do njegovog kretanja od Š. do S. u vozilu "Renault Kangoo", u kojem je vještačenjem utvrđena prisutnost GSR čestica, a potom i njegovo daljnje kretanje, počev od ulaska u vozilo Z. i dolazak do O., izlazak iz tog vozila, ulazak u apartman u jednoj odjeći te izlazak iz istog apartmana u motociklističkoj opremi u kojoj je snimljen i na motociklu, mijenjanje kacige i odjeće nakon počinjenog djela, posve jasno ukazuju da nema razloga za biometrijskim vještačenjem, niti bi ono, po pravilnom zaključku prvostupanjskog suda, dovelo do drugog ili drugačijeg zaključka suda o tome da je upravo on počinitelj terećenog kaznenog djela.

16.1. Isto tako, niti žalbeni prigovori optuženog R. kako postoji nesuglasje između balističkog i sudskomedicinskog vještačenja nisu osnovani. Tako iz balističkog vještačenja proizlazi da su sve sporne čahure streljiva ispaljene iz istog oružja i da se radi o čahurama streljiva kalibra 7,65 mm browning, kao i tri sporna zrna streljiva koja su ispaljena iz istog oružja, također kalibra 7,65 mm te da se sporne čahure i sporna zrna streljiva ne mogu dovesti u vezu s nekim od neriješenih kaznenih djela počinjenih uz uporabu vatrenog oružja na području R. H., a čiji se sporni materijal nalazi u zbirci neriješenih predmeta Centra, dok je na temelju rasporeda i koncentracije čestica karakterističnih za nesagorjele i djelomično sagorjele čestice baruta, na dostavljenom silikonskom odljevku lijeve strane lica i glave pok. K. F. utvrđeno da je udaljenost pucanja na F. bila do 80 cm. Iz sudskomedicinskog vještačenja proizlazi da je pokojni K. F. zadobio četiri ustrijela i dva prostrijela nanesenja djelovanjem šest projektila ispaljenih iz ručnog vatrenog oružja pucanjem po lijevoj strani lica, čija površina je male kvadrature, oko 25 cm², pa da se tih šest projektila na tako maloj površini ne mogu promatrati zasebno, već kao projektili naneseni rafalnom paljbom tj. djelovanjem u kratkom vremenskom roku, pucanjem iz daljine, što bi uzimajući u obzir kalibar 7,65, značilo da je udaljenost između tijela pok. K. F. i usta cijevi oružja iznosila do 80 ili maksimalno 100 cm, s time da je po pitanju vrste, karakteristika oružja te načina ispaljivanja streljiva iz uporabljenog oružja sudskomedicinski vještak naveo da se ne radi o pitanjima za vještaka sudske medicine.

16.2. Iz navedenog jasno proizlazi da nema nikakvog proturječja u ovim vještačenjima, već da su balistička vještakinja S. K. i sudskomedicinski vještak dr A. A., posve stručno, objektivno i nepristrano vještačili, svatko iz svoje domene, pri čemu je sudskomedicinski vještak po pitanju "rafalne paljbe" isto pojasnio, da pod time smatra djelovanje projektila na površini male kvadrature, oko 25 cm² i u kratkom vremenskom roku, pa je ocjena i prihvaćanje tih vještačenja od strane prvostupanjskog suda posve pravilna.

16.3. U konačnici, iz naprijed izvedenih dokaza, koje je prvostupanjski sud ispravno cijenio kao vjerodostojne, jer su vještaci stručno i objektivno analizirali pronađene

tragove, nedvojbeno proizlazi da osim tragova žrtve i optuženog R., nisu pronađeni bilo kakvi drugi tragovi koji bi upućivali na prisutnost neke treće osobe koja bi, kako to insinuira optuženik, počinila inkriminirano kazneno djelo. Slijedom toga, iz izvedenih dokaza, kako je to pravilno utvrdio prvostupanjski sud, nedvojbeno proizlazi da je obrana optuženika alibijem i podmetanjem dokaza očito dana u cilju da od sebe otkloni kaznenu odgovornost, zbog čega su pravilno odbijeni njegovi dokazni prijedlozi na te okolnosti, pa činjenično stanje "neprovođenjem tih dokaza nije ostalo ni pogrešno ni nepotpuno utvrđeno", kako to pogrešno smatra optuženik.

16.4. Naime, pri tome se posebno valja osvrnuti i na različitost iskazivanja Z. R., oca optuženog S. R., ispitanog i na okolnosti "alibija", koji je u prvom iskazu tvrdio kako je u svoj stan u Š. došao oko 12,00 sati ili možebitno malo poslije 12,00 sati, a obzirom da je uobičajeno vrijeme njegovog ručka od 13,00 do 14,00 sati, dok je na raspravi iskazao da je u svoj stan došao oko 14,00 sati, tvrdeći da je tamo zatekao B. Č. C., svoga sina S. i njegovu djevojku V., pa upitan što je točno, ono što je iskazao u prethodnom postupku da je došao oko 12 sati ili pak oko 14,00 sati, kako je to iskazao na raspravi, nije decidirano odgovorio, već "... da se radilo o danu koji je za njega bio uobičajen...". Isto tako, a upitan "...da li mu je poznato gdje se je njegovo vozilo marke i tipa "Renault Kangoo" kritičnoga dana nalazilo iza 14,00 sati ponovio...kako je taj dan za njega bio uobičajen...te da se nije u stanju očitovati na okolnost kretanja tog vozila dana 9. studenog 2019. u vremenskom periodu od 11,58 do 15,34 sati...jer da je ovo vozilo, kao vozilo specifičnog tipa, posuđivao većem broju ljudi...pa da ne zna, da li je i dana 9. studenog 2019. ikome posuđivao svoj automobil, ali da je ključeve automobila inače ostavljao u automobilu...", aludirajući da ga je mogao "bilo tko odvesti", čiji iskaz je prvostupanjski sud u tom dijelu s pravom ocijenio kao "neprihvatljiv i neodrživ...te pogodovan obrani njegovog sina". S druge pak strane, s pravom je prvostupanjski sud iskaz ovog svjedoka, u dijelu "...da su dana 9. studenog 2019. u 16,15 sati, u njegovom stanu u Š., bili njegov sin S. R., djevojka njegovog sina V., B. Č. C. i on...", ocijenio "kao održiv", budući iz pregledanih snimki video zapisa o kretanju vozila marke i tipa "Renault Kangoo", proizlazi da se ovo vozilo, za koje je prethodno utvrđeno da je njegovo vlasništvo i da je istim upravljao njegov sin S. R., vratilo iz S. u Š. u 15:32:35 sati, pa stoga nema razloga sumnjati da je sin S. bio s njim u stanu 9. studenog 2019. u 16,15 sati. Sve prethodno jasno ukazuje na opravdanu odluku suda kojom su odbijeni prijedlozi optuženog S. R. za ispitivanjem svjedoka B. Č. C. i S. djevojke V., na okolnosti alibija ovog optuženika, uvažavajući pri tome količinu i kvalitetu nedvojbeno utvrđenih činjenica biološkim, balističkim i audiovizualnim vještačenjima.

16.5. Slijedom prethodno navedenog, žalbeni navodi optuženog R., da ne postoji niti jedan dokaz koji bi upućivao na to da bi on imao motiva za ubojstvo F. "...jer tko je F. da bi ga on išao ubiti...", upućuju da se optuženik i u tome žali zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, očito smatrajući da je prvostupanjski sud izveo pogrešan zaključak glede subjektivnog elementa djela. Međutim, takvi prigovori optuženog R. nisu osnovani. Motiv je ona unutarnja sila vezana uz predodžbu o nekom cilju, koja determinira i usmjerava njegovo ponašanje. Iako nesumnjivo detektiranje i utvrđivanje motiva nečijih postupaka te postupke čini uvjerljivijima i razumljivijima, to nije uvijek moguće, što ne podrazumijeva da izostanak utvrđivanja točnog motiva nečijeg djelovanja podrazumijeva nedokazanost i nemogućnost utvrđivanja njegove odgovornosti. Motiv nije sastavni dio zakonskog opisa djela zbog kojeg su optuženici proglašeni krivima te ga je u tom smislu nepotrebno utvrđivati, pri

čemu su njihove aktivnosti i kroz njih i njihova svijest i volja s izvjesnošću utvrđeni iz već pobrojanih dokaza. Suprotno tome, motiv je itekako bitan i odlučna činjenica u slučaju kada bi se radilo o kvalifikatornim okolnostima za počinjenje kaznenog djela teškog ubojstva, a što ovdje nije slučaj.

17. Nisu osnovane niti žalbe optuženog J. P. i optuženog V. Z. zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

17.1. Naime, nakon što je prvostupanjski sud s pravom zaključio da je osoba iz vozila "Renault Kangoo" upravo optuženi S. R., provedenim audiovizualnim vještačenjem te reproduciranjem snimki nadzornih kamera skinutih sa objekata šireg i užeg područja na i oko parkirališta pored groblja L. u S., zabilježeno je najprije zaustavljanje tog vozila, a potom i kretanje osobe koja se je tim vozilom dovezla iz Š. u S. te se u konačnici istim vozilom iz S. vratila u Š., sve na dan 9. studenoga 2019. u vremenu od 11:58:16 do 15:32:35 sati. Daljnjom analizom tih snimki zabilježeno je i kretanje vozila marke "Fiat Doblo" registarske oznake i broja, koje vozilo je u vlasništvu tvrtke C. S. optuženog V. Z., kao i kretanje osobe koja upravlja tim vozilom te kretanje osobe koja je bila suvozač u tom vozilu, u vremenu od 12:34:54 do 15:05:28 sati, a za koje je utvrđeno da su se najprije dovezli do parkirališta na groblju L. u S., parkirali u blizini vozila "Renault Kangoo", kojom prilikom je osoba iz tog vozila izašla, uzela torbu i potom sjela u vozilo "Fiat Doblo" iza suvozača u tom vozilu, da bi potom vozilo "Fiat Doblo" sa L. došlo do O. Reproduciranjem snimki nadzornih kamera skinutih sa objekata šireg i užeg područja grada O. zabilježeno je njihovo kretanje i u O.

17.2. Konačno, analizom snimaka pohranjenih kako na hard disku tako i na DVD mediju zabilježeno i kretanje žrtve K. F. i njegove djevojke oštećene-žrtve V. J. dana 9. studenog 2019. u vremenu od 11:02:28 do 13:46:55 sati, dok je nakon dojave o počinjenom djelu, vozilo oštećenog, u kojem se nalazio pok. K. F., zatečeno na predjelu S. kod skretanja sa državne ceste u smjeru mjesta B., a na licu mjesta zatečena je i ranjena V. J.

17.3. Nasuprot žalbenim tvrdnjama ovih optuženika kojima osporavaju vjerodostojnost snimki, jer da neke kamere nisu imale podešeno vrijeme na zimsko računanje vremena, odnosno premda ima i vremenski neusklađenih snimki sa nekih kamera, sasvim je jasno da je zabilježeno vrijeme na svim kamerama bilo u vremenu koje se, sa nebitnim odstupanjima, podudara sa vremenom nešto prije utvrđenog vremena ubojstva oštećenika i vremenom nakon utvrđenog vremena ubojstva. Snimke su zabilježile optužene P. i Z. u prostoru i vremenu oko mjesta na kojima se zaustavljao i kretao pok. K. F., kako njihovo kretanje u vozilu "Fiat Doblo", tako i u vrijeme kada hodaju. Sve kamere prometa grada O. su precizno pokazivale vrijeme, a vremenska odstupanja na nekim kamerama su posljedica propusta korisnika video nadzora da redovito na kamerama ažuriraju promjenu iz ljetnog u zimsko računanje vremena, pa time nije osporena vjerodostojnost snimki.

17.4. S obzirom na brojne prigovore žalitelja po pitanju vjerodostojnosti snimki pohranjenih na hard disku, s pravom je prvostupanjski sud prvenstveno imao u vidu nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka za audiovizualna djela, dipl. krim. Z. T., koji je pojasnio da tehnički gledano hard disk na kojem su pohranjeni svi video zapisi sa objekata sa kojih su skinuti, nije originalan, budući da su samo snimke iz

postavljenih kamera na objektima originalne. Međutim, pregledom snimljenog materijala na hard disku utvrđeno da je isti u cijelosti autentičan, budući nije vidljiva bilo kakva intervencija u smislu uklanjanja ili dodavanja sadržaja u originalnim snimkama koje su pohranjene na tom hard disku te da bi svako možebitno mijenjanje kadrova na video zapisu bilo uočljivo, dok pregledom, kako hard diska, tako i dostavljenih mu DVD medija, takve nepravilnosti nisu uočene.

17.5. Slijedom prethodnog, nema nikakve dvojbe da je prvostupanjski sud s pravom prihvatio iskaze svjedoka D. G. i A. Č. kao vjerodostojne, budući su oni detaljno opisali tijek i način pribavljanja i skidanja snimki sa objekata užeg i šireg područja grada O. (točke 41.1. – 43. presude), a iz čijih iskaza sažeto proizlazi da su originalne snimke koje su izuzete iz kamera sa objekata, netaknute, neobrađivane i u originalnom formatu pohranjene u cijelosti na hard disku (koji je kao takav priložen spisu), ali da su zbog izuzetno obimnog materijala (radi se o trajanju cjelodnevnih snimki izuzetih iz svih nadzornih kamera), upravo zbog toga, izuzeli ključne i interesantne dijelove video zapisa s fokusom na zabilježena kretanja osumnjičenih osoba i njihovih vozila te su tako izdvojeni dijelovi dostavljeni na zahtjev suda na DVD-ovima, a koji su potom bili predmet reproduciranja i vještačenja.

17.6. U vezi s gore opisanim, nisu u pravu žalitelji niti u tome kako su iskazi ovih svjedoka neprihvatljivi, a pogotovo svjedoka G., koji po mišljenju optuženih P. i Z. "...nije imao pravo, niti smio govoriti i zaključivati o identitetu ove dvojice optuženika koje je...navodno na snimkama prepoznao...", jer da se niti iz jedne snimke ne vide jasno njihova lica.

17.7. Međutim, posve suprotno ovim tvrdnjama proizlazi iz šest pregledanih i reproduciranih DVD snimki video zapisa, pa se tako sa snimke na adresi, O. i vidi automobil "Fiat Doblo" koji dolazi ispred apartmana iz kojeg izlazi suvozač, čije se lice vidi tada, a još jasnije se vidi kada izlazi iz spomenutog apartmana i nakon što zaključa isti, da bi se ponovno ista osoba vidjela na snimci kada se kreće pješice od apartmana prema trgovini ... u O., a na sljedećoj snimci potom se ta osoba licem okreće prema kameri, nakon čega zajedno sa drugom osobom, s kojom se prethodno kretao pješice, ulazi u vozilo "Fiat Doblo" na parkiralištu, gdje je to vozilo bilo parkirano. Isto tako, na zabilježenim DVD snimkama video nadzora vidljiva je registracija i tip osobnog vozila, za koji se poslije utvrdilo da je registrirano na ime tvrtke optuženog Z., dok se lice vozača "Fiat Dobra" vidi na snimkama kamera usmjerenih na parkiralište trgovine i to prilikom njegovog izlaska iz vozila "Fiat Doblo" na parkiralištu trgovine" te ponovno prilikom njegovog ponovnog dolaska i ulaska u isto vozilo na tom parkiralištu.

17.8. Stoga, što se tiče tvrdnji svih trojice optuženika da vještak T. i svjedok G., a posljedično tome niti sud, nisu bili kvalificirani i ovlašteni da bez sudjelovanja vještaka biometrijsko/antropološke struke, pregledom snimki, zaključivati i utvrđivati da li su optuženici na snimkama i počinitelji predmetnog kaznenog djela, žaliteljima se skreće pozornost da iz odredbi članka 330. ZKP/08., proizlazi da dokazna radnja snimkom, koju provodi sud, kao što je bilo i u ovom konkretnom slučaju, služi za utvrđivanje činjenica koje isključivo utvrđuje sud, a ne neko drugo tijelo. Kako nema dvojbe da sadržaj snimki u postupku razgleda sud, koji potom, na temelju tog i drugih izvedenih dokaza utvrđuje činjenice te da i svjedoci i vještaci mogu ocjenjivati sadržaj video snimke, kao što to uostalom i čine, razgledanjem predmeta, fotografija, isprava

i sl., to je promašen prigovor svih optuženika da se samo biometrijskim vještačenjem može na vjerodostojan način utvrđivati da li su osobe sa snimaka nadzornih kamera bili upravo oni ili nisu.

17.9. Slijedom prethodnog, s pravom je prvostupanjski sud prihvatio kao valjani i vjerodostojan iskaz svjedoka G. u pogledu prepoznavanja optuženih P. i Z., budući je ovaj svjedok posve jasno i decidirano objasnio zašto ih je obojicu prepoznao, iskazujući pri tome da ih dobro poznaje, jer je sa optuženim V. Z. išao u srednju školu, dok optuženog J. P. poznaje od njegove 16. ili 17. godine života. Stoga, prepoznavanje osoba na snimkama od strane svjedoka te vještaka na DVD-ima koji su reproducirani, ukazuje da nikakvo vještačenje u tom pogledu nije bilo potrebno, budući se radi o osobama koje se od prije međusobno poznaju. Osim toga, iako su optuženici P. i Z. tvrdili da na snimkama nisu oni, ipak su nakon reproduciranja snimki, iskaza svjedoka G. te provedenog audiovizualnog vještačenja, pokušali svoja zabilježena kretanja opravdati "... da se radi o mjestima u neposrednoj blizini adresa njihovog stanovanja, pa da ne bi bilo neuobičajeno da su kamere zabilježile ta njihova kretanja i odnosnog dana...", koju obranu je prvostupanjski sud s pravom otklonio kao nevjerodostojnu. Isto tako, ne treba zanemariti niti to, da su primjedbe na iskaz svjedoka G., bile usmjerene samo po pitanju "...kako ih je on prepoznao kad se njihova lica ne vide na snimkama...", a što se, kao što je već prethodno navedeno, pokazalo netočnim (točka 17.7. ove odluke).

17.10. Stoga, što se tiče prigovora žalitelja na vještačenje i prethodna svjedočenja, isti su neosnovani. U odnosu na prigovore i ovih žalitelja (kao i optuženog R.) o pogrešno zabilježenom vremenu na nadzornim kamerama, valja istaći da je prvostupanjski sud s pravom prvenstveno imao u vidu podatke koji su obuhvaćeni audiovizualnim vještačenjem i to da iz izvješća policije proizlazi da su u 14,00 sati zaprimili dojavu jedne ženske osobe, koja je plačući tražila hitnu pomoć, nakon čega su se i hitna i policija uputili na lice mjesta te da je to vrijeme uzeto kao točno i početno, u odnosu na vrijeme koje je na pojedinim snimkama odstupalo od tog realnog za 1 sat zbog neusklađenosti satova na tim kamerama, zbog prijelaza na zimsko računanje vremena. Pri tome je prvostupanjski sud valjano imao u vidu i iskaze svjedoka K. M. i M. S., koji su iskazali da su caffe-bar B. u O. napustili negdje oko 13,50 sati te da su prilikom izlaska iz O., na cesti u blizini caffe-bara B. zamijetili da je iz suprotnog smjera (iz pravca M.), naišao jedan crni skuter koji je, zbog pretjecanja vozila koja su se kretala ispred njega, jednim svojim dijelom prešao u njihovu kolničku traku, zbog čega su vožnju vozača ovog motocikla prokomentirali i ocijenili vrlo riskantnom i opasnom za sve koji su tom prilikom bili na tom dijelu ceste. U prilog tome svakako ide i iskaz svjedoka V. B. koji je bio na benzinskoj postaji ... u O. i istu i napustio oko 13,40 sati, kojom prilikom je tamo vidio K. F. i njegovu djevojku V., koja je plaćala račun za gorivo, nakon čega su oni istu napustili nešto prije njega. Upravo je u tom vremenu zabilježeno i kretanje vozila "Fiat Doblo", koje je pored benzinske postaje ... O. prošlo u 13:36:56 sati, prolazeći pored vozila žrtve K. F. marke "VW Polo", parkiranog na nogostupu, neposredno prije njihovog odlaska sa ove benzinske postaje.

18. Dakle, kada se uz sve prethodno ima u vidu i iskaz svjedokinje V. J. da je na pok. F. pucala osoba koja se motociklom dovezla i zaustavila uz njihovo vozilo i potom kroz poluotvoren prozor pucala u F., nakon čega je ona zvala policiju, posve je opravdano bilo prihvatiti iskaze svjedoka G. i Č., koji su opisali kako se i na koji način

krenulo u otkrivanje počinitelja ubojstva pok. F. i to ponajprije praćenjem kretanja motocikla, pa sve unazad, sve do zabilježenih kretanja motocikliste, potom kretanja vozila i osoba s kojima je motociklist bio u kontaktu, a što je sve detaljno zabilježeno snimkama sa nadzornih kamera i detaljno obuhvaćeno provedenim audiovizualnim vještačenjem i potkrijepljeno iskazima svjedoka, kako je to već prethodno i obrazloženo.

19. Što se tiče prigovora svih žalitelja kako se vještak T. nedopustivo "...u svom vještačenju upustio u vještačenje vremena, udaljenosti i brzine motocikla do mjesta na kojem je ubijen oštećenik, a što može biti samo u domeni prometnog vještačenja...", valja istaći da optuženici niti u tome nisu u pravu. Naime, vještak T. je upravo na temelju zabilježenog vremena o kretanju vozila i osoba koje su dovedene u vezu s ubojstvom pokojnog F., imao prvenstveno u vidu kretanje osobe na motociklu koje je zabilježeno kamerom caffe-bara H. i caffe-bara S. u O. u vremenu od 13:51:03 i 13:52:18 sati do vremena kada je ta ista osoba na motociklu prilikom povratka ponovno zabilježena kamerama caffe-bara H. i caffe-bara S. u O. u vremenskom razdoblju od 4 minute, pri čemu udaljenost između caffe-bara S. u O. i skretanja za B., na kojem mjestu je bilo parkirano vozilo žrtve K. F. iznosi 1,2 km, te da vrijeme potrebno za prelazak ove udaljenosti, sukladno Google maps-u, iznosi 3 minute, ukoliko se radi o vremenu kada se poštuju ograničenja na cesti, ali da netko tko je u velikoj žurbi takvu udaljenost može prijeći i za 1 minutu. Imajući u vidu da iz iskaza svjedoka K. M. i M. S. proizlazi da su oko 13,50 sati izašli iz O., a da su potom vozeći se dalje u pravcu M. zamijetili da je na toj cesti, ali iz suprotnog smjera vozeći prema O., naišao jedan crni skuter koji je, zbog pretjecanja vozila koja su se kretala ispred njega, jednim svojim dijelom prešao tada u njihovu kolničku traku velikom brzinom, zbog čega su vožnju tog motocikliste prokomentirali i ocijenili vrlo riskantnom i opasnom za sve koji su tom prilikom bili na tom dijelu ceste, to je posve jasno da nalaz vještaka T. "...nije nedopustivo ušao u domenu prometnog vještačenja...", budući je, između ostalog i općepoznato da se za izračun udaljenosti od točke A do točke B koriste podaci sa Google maps-a te da se udaljenost od cca 1 km doista može proći za par minuta pri dopuštenoj i prosječnoj brzini, a i za kraće vrijeme, ako se brže vozi.

19.1. Stoga, samo kada bi se zbog utvrđivanja ili ocjene neke važne činjenice trebalo koristiti drugo stručno znanje ili vještina kojima se ta važna činjenica ne bi mogla razjasniti, tada bi bilo potrebno, u smislu odredbe članka 308. stavka 1. ZKP/08., odrediti neko drugo odgovarajuće vještačenje, npr. prometno, a što na temelju prethodne analize vještaka T. i opće poznatih činjenica, u ovom konkretnom slučaju doista nije bilo potrebno.

19.2. Dakle, snimke kretanja motocikliste i iskazi svjedoka su poveznice koje ukazuju da je upravo taj motociklist bio onaj koji se iz O. odvezao do lica mjesta gdje je stajao oštećenik i na kojem je ubijen, pa s obzirom na dinamiku događanja i zabilježenost kretanja sva tri optuženika, kao i vozila u kojima su se kretali, ne ostavlja nimalo prostora sumnji da su sva tri optuženika imali zajednički dogovor o počinjenju terećenog kaznenog djela. To je ujedno i odgovor na žalbene tvrdnje, kojima, osobito optuženi Z. problematizira postojanje subjektivne sastavnice tvrdnjom da on nikada ne bi sudjelovao u nečijem ubojstvu, a osobito ne ubojstvu pok. F. Dakle, s pravom je prvostupanjski sud zaključio da su optuženici djelovali s ciljem usmrćenja pok. F., da

su bili svjesni svojih radnji i da su ih kao takve htjeli, pri čemu je njihova ubrojivost i svijest o protupravnosti djela bila potpuna i ničim dovedena u pitanje.

20. Dakle, kraj takvog stanja stvari, kada dokazanost radnji optuženika sadržanih u činjeničnom opisu izreke pobijane presude proizlazi iz sadržaja snimki kamera, tragova krvi, čestica koje nastaju u procesu ispaljenja streljiva, odnosno materijalnih tragova na privremeno oduzetim predmetima i ukupnosti provedenih vještačenja, podataka o vlasništvu vozila "Renault Kangoo" i "Fiat Dobrlo" te iskaza svjedoka, tada okolnosti koje se apostrofiraju u žalbama svih trojice optuženika, da nigdje na snimkama nije zabilježeno da su to oni, te tvrdnje o alibiju optuženog R. i P., odnosno uobičajenom i svakodnevnom kretanju optuženog Z. u O. nemaju taj značaj koji im njihove žalbe pridaju, jer se očito radi o prigovorima istaknutim samo radi izbjegavanja njihove kaznene odgovornosti.

21. Stoga nisu osnovane žalbe svih trojice optuženika izjavljene zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

U odnosu na odluku o kazni i troškovima postupka

22. Optuženi R. u dijelu žalbe zbog odluke o kazni smatra da mu je sud kao olakotno propustio cijeniti narušeno zdravstveno stanje, dok mu je kao otegotnu okolnost cijenio upravo ono za što je proglašen krivim (... u žrtvu ispalio 6 hitaca u glavu i vrat...), što je po njegovom mišljenju nedopustivo, jer su "... te okolnosti sadržane u obilježju kaznenog djela...te se radi o dvostrukom vrednovanju."

22.1. Optuženi P. smatra da mu je izrečena kazna koja je "...drakonska i dramatično odudara od dosadašnje prakse sudova u RH...", ističući da je i prema njemu sud kod ocjene otegotnih okolnosti primijenio "...dvostruko vrednovanje... zanemarujući pritom da je do ovog slučaja živio primjerenim životom i da se radi o obiteljskom čovjeku...".

22.2. Optuženi Z. smatra da je iz "...javno dostupnih podataka o težim krvnim deliktima...razvidno da kazna koja mu je izrečena bitno odstupa od prakse tog suda...ali i drugih županijskih sudova u RH...".

23. Preispitujući prihvatljivost izrečene kazne optuženom S. R., ovaj drugostupanjski sud utvrdio je da je izrečena kazna zatvora u trajanju od devetnaest godina za počinjeno djelo primjerena i adekvatna, budući da je prilikom odmjeravanja iste prvostupanjski sud cijenio sve pravilno utvrđene olakotne i otegotne okolnosti na strani tog optuženika tj. konkretno da je isti otac dvoje djece, njegovu raniju višestruku osuđivanost zbog kaznenih djela s elementima nasilja, iz čega je vidljivo da dosadašnje kazne zatvora na istog nisu pozitivno utjecale da se isti suzdrži od činjenja kaznenih djela, društvenu opasnost počinjenog kaznenog djela usmjerenog na život kao najveće zaštićeno dobro te način počinjenja kaznenog djela, kao i to da je usred bijela dana na iznimno prometnoj cesti u žrtvu K. F. ispalio šest hitaca u glavu i vrat, čime je nesumnjivo demonstrirao snažnu upornost i volju da dovrši namjeravano kazneno djelo.

23.1. Naime, optuženi R. pogrešno smatra da su stupanj krivnje i oblik krivnje istoznačnice, pa da je time istu okolnost prvostupanjski sud neosnovano dvostruko

vrednovao. Međutim, izravna namjera kojom je optuženik počinio kazneno djelo je oblik njegove krivnje kojim je ostvario subjektivno obilježje djela. Polazište u izboru vrste i mjere kazne, prema članku 47. KZ/11. predstavljaju dvije važne okolnosti: stupanj krivnje i svrha kažnjavanja. Kod stupnjevanja krivnje treba uzeti u obzir oblike krivnje, ubrojivost te stupanj svijesti o protupravnosti. U konkretnom je slučaju, s obzirom da je kazneno djelo počinjeno s najtežim oblikom krivnje, izravnom namjerom uz punu ubrojivost i potpuno jasnu svijest o protupravnosti, stupanj krivnje je maksimalan. Uz sve navedene, pravilno utvrđene olakotne i otegotne okolnosti, a osobito način počinjenja djela koji ukazuje na izuzetno visok stupanj upornosti i izraženu kriminalnu volju, opravdano je izricanje stroge društvene osude. Dakle, ne radi se o dvostrukom vrednovanju istih okolnosti, tako da je i u ovom dijelu žalba optuženika neosnovana.

23.2. Stoga, i po ocjeni Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske, kazna zatvora na koju je osuđen optuženi R. je primjerena te će se njome ispuniti svrha kažnjavanja iz članka 41. KZ/11. Upravo takvom kaznom će se utjecati na počinitelja da ubuduće ne čini kaznena djela, ali utjecati i na sve ostale da ne čine kaznena djela kao i na svijest građana o pogibeljnosti kaznenih djela i pravednosti kažnjavanja njihovih počinitelja. Odmjerenom kaznom zatvora u trajanju devetnaest godina optimalno će se ispuniti zahtjevi kako generalne tako i specijalne prevencije, tako da ne dolazi u obzir blaže kažnjavanje.

24. No, odluka ovog drugostupanjskog suda i preinačenje presude u odnosu na optužene J. P. i V. Z. na način da su oni sada proglašeni krivima kao pomagatelji u počinjenju kaznenog djela ubojstva, imala je utjecaja na odluku o kazni.

24.1. Radnje optuženih J. P. i V. Z. ranije pravno kvalificirane kao supočiniteljske u kaznenom djelu iz članka 110. KZ/11., sada su pravno označene kao pomaganje u kaznenom djelu ubojstva iz članka 110. u vezi s člankom 38. KZ/11., pa se radi o manje društveno opasnom obliku sudioništva u počinjenju kaznenog djela, nego što je to uloga počinitelja. Zato su u tom dijelu osnovane žalbe optuženih P. i Z., jer su kazne zatvora u trajanju od osamnaest i sedamnaest godina za to kazneno djelo sada prestroge. I ova dvojica optuženika postupala su s najvišim stupnjem krivnje, a prihvaćajući olakotne okolnosti utvrđene po prvostupanjskom sudu na strani oba optuženika (raniju neosuđivanost, obiteljske prilike, odnosno brigu za maloljetnu djecu), Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, zaključio je da je kazna zatvora u trajanju od po deset godina za svakoga odgovarajuća njihovoj nešto manje društveno opasnoj ulozi pomagatelja. Ovako odmjerenim kaznama moći će se optimalno ispuniti zahtjevi kako generalne tako i specijalne prevencije te ispuniti svrha kažnjavanja iz članka 41. KZ/11.

25. Temeljem članka 54. KZ/11. optuženicima S. R., J. P. i V. Z. u kazne zatvora na koje su osuđeni ima se uračunati vrijeme provedeno u istražnom zatvoru, odnosno vrijeme za koje su lišeni slobode i to od 12. prosinca 2019., pa nadalje.

26. Što se tiče žalbi svih trojice optuženika zbog odluke o troškovima postupka, valja istaći da je prvostupanjski sud pravilno, jer je optuženike proglasio krivim (članak 148. stavak 1. ZKP/08.), obvezao na plaćanje troškova kaznenog postupka kako u odnosu na troškove vještačenja, tako i na plaćanje paušalne svote, te ostalih troškova. Međutim, u pogledu žalbenih navoda da zbog svojih primanja nisu u

mogućnosti platiti presuđene troškove, a kako za sada, prema podacima u spisu, ne postoje uvjeti za oslobođenje od plaćanja troškova u cijelosti ili djelomično, optuženici mogu u smislu člana 148. stavka 6. ZKP/08., a u slučaju promijenjenih okolnosti nakon donošenja presude, od predsjednika vijeća zatražiti promjenu odluke o plaćanju troškova.

27. Slijedom svega iznesenog, na temelju članka 486. stavka 1. i članka 482. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci.

Zagreb, 4. lipnja 2024.

Predsjednik vijeća:
Željko Horvatić, v.r.